

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
June 9, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIS - JUNE 9, 1994

Nr. 111

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Konservatoriai stebisi ekspertų teiginiais

Referendumui siūlomo ekonominio įstatymo rengėjai dar kartą perredagavo įstatymo projektą, kad jame būtų papildomi saugikliai prieš infliaciją, spaudos konferencijoje Seimo rūmuose informavo Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Kaip pranešė Elta tik birželio 8 d., spaudos konferencijoje, įvykusioje birželio 2 d., Gediminas Vagnorius kalbėjo apie labai blogą gamybos ir prekybos būklę Lietuvoje. Jis, be kita ko, minėjo, jog per pusantrų metų pramonės gamybos lygis šalyje nusmuko tris su puse karto. Pasak kalbėtojo, Konservatorių siūlomo ekonominio referendumo tikslas – ne tik atstatyti indėlius, bet ir apskritai pakelti ekonomiką, priversti vyriausybę vykdyti savo pažadus.

Komentuodamas Tėvynės Sąjungos narių susitikimą su neišaiškintu referendumo organizatorių pasiūlymus įvertinusių Tarptautinio Valiutos Fondo atstovu Lietuvoje Peter Cornelius, G. Vagnorius oponento kalbas pavadino skandalingu.

Gedimino Vagnoriaus atsakymas į TVF atstovo ir kitų ekspertų teiginius spausdino „Lietuvos aidas“ balandžio 2 d. Vagnoriaus minimas Eltos perdutos žinias skelbėme vakykščiame „Drauge“. Gediminas Vagnorius „Lietuvos aide“ rašė:

Valiutos Fondo atstovas p. Peter Cornelius, taip pat Lietuvos Banko konsultantas p. Antanas Grina, perdavė Eltai savo vertinimus dėl Tėvynės Sąjungos siūlomų būdų indėliams atstatyti, neturi išankstinio nusistatymo. Tačiau iš Eltos pateikimo atrodo, kad šie ekspertai, matyt, nėra pakankamai atidžiai susipažinę su pateiktu referendumui konstitucinio įstatymo projektu. Eltos nemorima matyti, kaip indėliams atstatyti skirtas valstybės turas dabar be jokio privatizavimo, tiesiog veltui dalijamas „išrinktiesiems“.

Santaupų atstatymas infliacijos nesukels

„Santaupų atstatymas iš privatizuotini valstybės turto jokiu būdu infliacijos nesukels, nes pinigų indėlininkams negalės būti išmokama daugiau nei jų sukauptas, ar privatizuotini turtą ar iš papildomų įnašų. Galbūt dalis indėlininkų pageidautų tučtuojai išleisti santaupas, todėl, prieš išsaldant indėlių sąskaitas, numatoma 20-25% pinigų rezervą sukaupti litais ir konvertuojama valiuta. Ne viena šimta milijonų dolerių galima gauti pardavus Mažeikių Naftos įmonę ir kitus „valiutinius“ objektus, kuriuos taip pat yra bandoma išsaldyti veltui“.

„Diskutuoti būtina, tačiau ne dėl infliacijos, bet dėl to, kokia reali likusio neprivatizuoto valstybės turto vertė ir kokių dydžių bei per kiek laiko imama kompensuoti gyventojams sovietinės valdžios nusavintas santaupas, kiek lėšų skirti pensinio draudimo fondui atstatyti, investicijoms ar smulkiam verslui paremti“.

„Niekuo nepagrįsti nuogastavimai, jog Taupomasis Ban-

kas taps nelikvidus ar žlugs Lietuvos bankų sistema, nes mūsų siūlomame įstatymo projekte numatyta valstybės skola indėlininkams iš šio banko ir kitų bankų perduoti Lietuvos valstybės vertybinių popierių fondui, kuris perims atitinkamą dalį valstybės turto (akcijų) ir laipsniškai atstatys konfiskutas gyventojų indėlių lėšas“.

„Imonės sudarys sutartis dėl dalies valstybės kapitalo išpirkimo (išsimokėtinai) ne su Lietuvos Banku ar kitais bankais, bet su minėtu vertybinių popierių fondu, kuris valstybės vardu pasirašys paskolos sutartis su Taupomuoju Banku ir taip bus atstatyti šio banko aktyvai bei likvidumas“.

„Konkurenciją padidinsime ir indėlių kompensavimą palengvinsime, jeigu dar sudarysime galimybę komerciniams bankams išsimokėtinai ir nominalia kaina įsigyti valstybei priklausantių pakeičiamųjų paklausų įmonių akcijų“.

Reikia stabdyti nekonstitucines turto dalybas

„Tenka prisiminti, kad Ekonominės ministerijos oficialiais duomenimis iki 1994 m. gegužės 1 d. gyventojai jau išleido 70% išduotų investicinių čekių, o įstatymais privatizuota tik 34% valstybės kapitalo, numatyto pagal pirminio privatizavimo programą, arba 23% viso valstybės turto (be biudžetinių įstaigų, žemės ir žemės ūkio įmonių). Nepanaudotų investicinių čekių yra nemažai, todėl likę du trečdaliai pagal įstatymus neprivatizuoto valstybės turto (kurio rinkos vertė 10-12 milijonai litų) gali būti parduoti už pinigus (įskaitant konvertuojamą valiutą) arba... išdalyti „saviesiems“. Jeigu sustabdysime nekonstitucines turto dalybas, tai už valstybės turtą anksčiau ar vėliau bus gaunami pinigai indėliams atstatyti ir investicijoms į ūkį paremti“.

„Tiesia įrodoma ne pareiškimais, bet argumentais paremtoje diskusijoje. Todėl dar kartą kviečiame ir viešus televizijos debatus ne tik dabartinius valstybės vadovus, bet ir besidominčius šiais klausimais bankininkus bei finansų specialistus“.

Birželio 2 d. spaudos konferencijoje, anot Eltos žinių, Gediminas Vagnorius informavo, kad Konservatoriai parengė laisvą Tarptautinio Valiutos Fondo vadovams su prašymu patvirtinti arba paneigti Peter Cornelius teiginius, nes po susitikimo liko neaišku, ar tai visos organizacijos, ar tik jos atstovo nuomone. „Nenorėtume, kad dėl vieno ar kito TVF atstovo pasisakymo, būtų kompromituojama mums daug padėjusi autoritetinga tarptautinė organizacija“, pareiškė G. Vagnorius.

– Lietuvos Seimas ratifikavo Lietuvos ir Ukrainos sutartį „Dėl investicijų skatinimo ir abipusės apsaugos“, kuri buvo pasirašyta vasario 8 d. Vilniuje.

– Lietuvos Banko valdyba nuo liepos 1 d. išleis proginę 10 litų monetą Pasaulio lietuvių dainų šventės proga.

Lietuvos Seimas birželio 7 d. nubalsavo Vytauto Didžiojo universitetui palikti visus ligioli priklausiusius pastatus. Nuotraukoje matome pirmąjį atkurtą universitetą rektorius dr. Algirdą Avizienį universiteto penkerių metų sukakties iškilmėse, kurių metu jam buvo suteiktas universiteto garbės profesoriaus vardas. Už jo iš kairės – dabartinis universiteto rektorius dr. Bronius Vaškevičius.

Aptartas Lietuvos prezidentų atminimo įamžinimas

Vilnius, birželio 7 d. (Elta) – Buvusių Lietuvos prezidentų Kazio Griniaus, Antano Smetonos ir Aleksandro Stulginskio atminimo įamžinimo komisija antradienį posėdžiavo dabartinio prezidento Algirdo Brazauskos kabinete.

Posėdyje tartasi, kaip įamžinti kiekvieno iš trijų prezidentų atminimą. Marijampolės rajono tarybos pirmininkas Algis Rimas pasakė, kad, vykdant priešmintinį prezidento Kazio Griniaus pageidavimą, nutarta perkelti jo palaiką į Mondžirį (Marijampolės rajone). Pasak A. Rimo, rajono savivaldybė jau finansuoja žemės, skirtos perlaidoti ir pastatyti paminklą, tvarkymą, taip pat jau pasirinktas paminklo, kurį numatoma pabaigti rugsėjo viduryje, projektas. Jis turėtų būti pagamintas iš akmens, granito ir marmuro. Taip pat ruošiamasi pastatyti paminklinį akmenį prezidento tėviškeje, pritvirtinti memorialinę lentą prie namo, kur jis gyveno, išleisti dviejų tomų atsiminimų knygą, įrengti memorialinį namą – muziejų, Kazio Griniaus vardu pavadinti centrinę Marijampolės ligoninę, pagaminti atminimo medali, išleisti pašto ženklą, voka.

Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirmininkas Rimantas Smetona pristatė prezidento Antano Smetonos atminimo įamžinimo projektą. Jo teigimu, likus dviem mėnesiams iki 120-ųjų Antano Smetonos gimimo metinių paminėjimo, pirmiausia reikėtų numatyti renginius, skirtus šiai progai, taip pat sužinoti prezidento artimųjų (konkrečiai – Birutės Nasvytės-Smetonienės) poziciją dėl palaikų perlaidavimo. Numatoma išleisti leidinuką apie A. Smetonos gimtinę, pašto ženklą, voka, pritvirtinti memorialinę lentą prie namo Vilniuje.

Vėliau turėtų būti išleista Aleksandro Merklio knyga „Antanas Smetona. Jo visuomeninė, kultūrinė ir politinė veikla“. Tautininkų atstovas taip pat pasiūlė prezidento Antano Smetonos tėviškeje atstatyti jo gimtąjį namą ir įrengti tautininkų pasiūlymų buvo ir įrengti prezidentūros rūmų sodelyje Kaune pastatyti paminklą prezidentui Smetonai, taip pat ir kitų dviejų prezidentų biustus.

Seimo narys Julius Beinortas, kalbėdamas Krikščionių Demokratų vardu, pažymėjo, kad, minint 25-ąsias prezidento Aleksandro Stulginskio mirties metines, reikėtų sutvarkyti prezidento ir jo žmonos kapą bei sukaupti literatūrinį jo palikimą ir biografinius duomenis. Anot Julius Beinorto, prezidento gimtinėje, Kutaliuose (Šilalės rajonas) pastatų nėra išlikę, taigi buvo pasiūlyta užsiminti Jokūbavę, kuriame yra tarpukario metais Aleksandrui Stulginskiui priklausęs dvaras, bažnyčios atstatymu.

Rusija Latvijai laikinai duoda prekybinį palankumą

Ryga, birželio 1 d. (RFE/RL) – Rusijos derybų su Latvija delegacijos vadovas Sergej Zotov pasakė, jog nuo birželio 1 d. Rusija Latvijai laikinai suteiks palankiausias prekybos režimą. Palankiausias prekybos režimas Latvijai jau buvo numatytas 1992 m. lapkričio mėnesį pasirašytose abipusėse sutartyse, jos pilnai įsigalės tik tuomet, kai Latvijos parlamentas ratifikuos Latvijos ir Rusijos prezidentų balandžio 31 d. pasirašytą sutartį dėl Rusijos kariuomenės išvedimo iš Latvijos.

Latvijos ministras pirmininkas Valdis Birkavs pareiškė pasitenkinimą šiuo Rusijos veiksmu, nes tai palengvins Latvijos pramonininkams bei ūkininkams daugiau gaminių parduoti Rusijoje.

Užsienio prekybos balansas – neigiamas

Vilnius, birželio 7 d. (Elta) – Lietuvos užsienio prekybos balansas 1993 m. buvo neigiamas, pranešė Statistikos departamento. Prekių importas viršijo eksportą beveik 273 milijonais litų.

Didžiausios prekybos apimtys buvo su Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalimis, eksportas į jas vertinamas 3,3 milijonais litų, o importas – 4,7 milijonais.

Pagal prekių rūšis 1993 m. Lietuva daugiausia prekiaavo kuru, mineralinėmis medžiagomis ir metalais.

Istatymas leidžia neteisėtai privatizuoti

Vilnius, birželio 2 d. (AGEP) – Šiuo metu Vilniuje yra apie 110 įmonių, kurios iš pelno padidinusios įstatinį kapitalą pavirto į akcines bendroves iš valstybinių. Tai padaryti leido Valstybinių įmonių įstatymas. Pagal šį įstatymą, didesnioji įmonės pelno dalis priklauso įmonės darbuotojams. Tačiau šis pelnas gali būti panaudojamas didinant įstatinį kapitalą. Kadangi įmonių turtais įvertintas nerealiai mažai, užtenka kad ir nedidelio pelno, kad privataus kapitalo dalis viršytų valstybinio kapitalo dalį. Paprastai įmonė pereina į direktoriaus nuosavybę.

Tėvynės Sąjungos (Lietuvos Konservatorių) partija reikalauja teisingai vertinti valstybės turtą, tačiau LDDP tam priešinosi, nes dauguma valstybinių gamyklų direktorių išlikę nuo senų laikų ir remia LDDP. Tokia valstybinio turto privatizaciją Konservatorių partija vertina kaip neteisėtą.

Naujas mokestis nepapildys tuščio iždo

Vilnius, birželio 4 d. (AGEP) – Liberalų nuomone, pridėtinės vertės mokestis nepapildys tuščio Lietuvos iždo. Birželio 1 d. Lietuvos žurnalistų Sąjungoje įvyko spaudos konferencija. Dalyvavo Liberalų Sąjungos pirm. Šarūnas Davainis, jo pavaduotojas Ginutis Vencius ir Liberalų Sąjungos Kauno skyriaus pirmininkas, korporacijos „Sabina“ prezidentas Gintautas Kazlauskas. „Lietuvos ryto“ žiniomis, buvo kalbama apie Lietuvos vadovybės vykdomą mokestių politiką bei Tėvynės Sąjungos rengiamą referendumą.

Pasak Š. Davainio, Lietuvos mokestių politiką puikiai iliustruoja tuščias Lietuvos valstybės iždas. Šiuo metu verslininkas mokestiams turi skirti apie 80% pelno. „Skurdžioje valstybėje tai – absurdas. Nebūkime naivūs. Ir privačios ir valstybinės įmonės didžiosios dalies mokestių nemoka“, sakė jis.

„Lietuvos ryto“ klausimą, ar pridėtinės vertės mokestis įvedimas buvo sava laiku Gintautas Kazlauskas atsakė, kad verslininkui tai visai neaktualu, nes įvedus šį mokestį

LDDP: Interpelacija vyriausybei – neįtakingų partijų bandymas įsitvirtinti

Vilnius, birželio 8 d. (Elta) – ketvirtadienį (birželio 2 d. – Red.) Seimo rūmuose vykusioje LDDP spaudos konferencijoje valdančiosios partijos frakcijos nariai Algirdas Kuncinas ir Albinas Lozuraitis komentavo prasidėjusį nepasitikėjimo vyriausybės procesą.

LDDP frakcijos seniūno pavaduotojo Algirdo Kunčino nuomone, pasirašiusius nepasitikėjimo Adolfo Šleževičiaus vyriausybę dokumentus, įvairių politinių jėgų atstovus vienija ne bendra ideologija, o tik „noras nuversti vyriausybę ir parodyti savo politinį aktyvumą“.

Jis minėjo, jog dalis interpelacijos procese dalyvaujančių partijų, pavyzdžiui, Tautininkai ir Demokratai, jungiasi prie bet kokių judėjimų prieš valdžią“. Kalbėtojas turėjo priekaištų ir interpelacijai pateiktų dokumentų turiniui. Pasak jo, neaišku, ar nepasitikima tik ministru pirmininku, ar visa vyriausybe.

Pasitikėjimo vyriausybe išbandymas leis išspręsti principinius klausimus

Vilnius, birželio 7 d. (Elta) – Antradienį spaudos konferencijoje Seimo rūmuose trijų šalių partijų – Socialdemokratų, Demokratų ir Centro Sąjungos – vadovai komentavo nepasitikėjimo vyriausybės proceso variantus.

Kaip žinoma, Socialdemokratų partijai praėjusią savaitę pavyko surinkti 29 Seimo narių parašus, reikalingus, kad prasidėtų nepasitikėjimo Adolfo Šleževičiaus vyriausybės procedūra.

Lietuvos Socialdemokratų Partijos pirmininkas Aloyzas Sakalas ir kiti spaudos konferencijos dalyviai pabrėžė, kad dabartinė padėtis suteikia šalies prezidentui ir Seimui istorinę galimybę iš esmės pakeisti valstybės valdymą, vietoje vienpartinės sudaryti platią koalicinę vyriausybę.

Aloyzas Sakalas mano, kad plačios koalicijos sudarymas, nors ir problematiškas, tačiau įmanomas ne vien teoriškai. Jei būtų sudaryta bendra veiklos

sumazinti kiti mokestiai. „Ar yra pridėtinės vertės mokestis, ar nėra, verslininkas vis vien nemokės tokių nepagrįstai didelių mokestių, sakė Kazlauskas. Jis taip pat pastebėjo, kad Lietuvos Seimas greičiausiai priima ekonominius įstatymus, nes „apie juos nieko nesupranta“.

Ginutis Vencius Tėvynės Sąjungos rengiamą referendumą dėl indėlių indeksavimo pavadino „nepagrįstu nei teisiškai, nei ekonominiams motyvais“. Pasak jo, tai eilinis populistinis žingsnis. Jeigu referendumo rezultatai bus teigiami, jie sukels vyriausybinių ir parlamentinę krizę.

G. Kazlauskas nuomone, ekonominiai klausimai turi būti sprendžiami ne referendumo keliu. „Pinigų išdalijimas nuvertėjusių indėlių savininkams – gražus žingsnis siekiant valdžios. Kiek kartų padides rinkoje cirkuliuojančių litų kiekių, tiek kartų padides ir infliacija“, sakė Gintautas Kazlauskas.

Albinas Lozuraitis išvardijo interpelacijos pliusus ir minusus, tačiau pastarųjų, jo nuomone, yra daugiau. LDDP frakcijos narys teigiamai vertina suteikiamą galimybę Vyriausybei išanalizuoti savo veiksmus, pateikti visuomenei ataskaitą. A. Lozuraitis mano, kad vienas šios interpelacijos trūkumų yra tas, jog dokumentuose nesuformuluoti keli esminiai priekaištai Vyriausybei, o surašyta viskas, kas yra blogo valstybėje. Šiuo metodu, kalbėtojo tvirtinimu, „galima interpeluoti bet kurią pasaulio vyriausybę“. Pasak A. Lozuraitis, nepasitikėjimo vyriausybės paskelbimo motyvas buvo „tam tikrų neįtakingų politinių jėgų mėginimas įtvirtinti save“.

A. Lozuraitis skeptiškai vertino koalicinės Vyriausybės sudarymo galimybę, nes tam reikalingos politinės jėgos, galinčios atsakyti politinių ambicijų vardan bendro darbo, o realybėje, jo žodžiais, dominuoja kova dėl valdžios.

Demokratų partijos pirmininko Sauliaus Pečiulio nuomone, dabartinėje situacijoje valdančiosios partija nesirys sudaryti siūlomą koalicinę vyriausybę. Kalbėdamas apie LDDP valdymą, Demokratų partijos vadovas teigė, jog „ši partija jau išnaudojo savo galimybes ir idėjų, ir konkrečių žmonių lygį“. Siėdamas interpelaciją su priešlaikiniais Seimo rinkimais, Saulius Pečiulius teigė, jog jei jie įvyktų pavasarį, „nė viena politinė grupuotė nelaimėtų daugumos, ir tai priverstų tartis, ieškoti bendro sprendimo ne sau, kaip partijai, o visai valstybei“.

Vienas pagrindinių Demokratų priekaištų dabartinei Vyriausybei – netinkama mokestių ir paskolų politika, kai nepaliaujamai didėja biudžeto deficitas, didžioji užsienio paskolų dalis pravalgoma, o ne investuojama. Lietuvos Centro Sąjungos pirmininko Romualdo Ozolo nuomone, interpelaciją suteikia galimybę apsvastyti ir išspręsti principinius valstybės politinio ir ūkinio gyvenimo klausimus. Šiuo metu kalbėtojo nuomone, LDDP yra sąmoningai nušalinusi kitas partijas nuo galimybės dalyvauti politikoje, valstybės valdyme. „Šiandien situacija tokia, kai lemiamas žodis priklauso prezidentui“, sakė Centro sąjungos vadovas.

KALENDORIUS

Birželio 9 d.: Šv. Efreimas, diakonas. Bažnyčios mokytojas (306-373 m. Sirijoje); Felicijus, Maksimijonas, Gintas, Gintė. Birželio 10 d.: Šv. Jėzus Širdies šventė; Liutgarda, Diana, Margarita, Vainius, Vingailė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

BALFO VALDYBA
DETROITE

Detroito BALFO 76-to skyriaus 1994 m. valdybą sudaro pirm. kun. Alfonsas Babonas, vicepirm. Stasys Garliauskas, vicepirm. Lidija Mingėlienė, sekretorius/izdininkas Vladas Staškus, finansų sekretorius Česys Šadeika, renginių vadovė Ona Šadeikienė ir narė Regina Juškaitė. Revizijos komisija: pirmininkė Eugenija Bulotienė, nariai — Antanas Sukauskas ir Algirdas Vaitiekaitis. BALFO direktorių suvažiavime Detroitui atstovaus Gailė Dėdinienė ir Stasys Garliauskas.

SUSIPAŽINOM SU ADV.
P. ŽUMBAKIU IR JO
KNYGA

Advokato Povilo Žumbakio radijo programų komentarių rinkinio, pavadinto „Balionai, bananai ir biurokratai“, sutiktuvės Detroito įvyko birželio 5 d., Šv. Antano parapijos patalpose. Su autoriumi supažindino „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės vedėjas Algis Zaprackas. Adv. Povilas Žumbakis savo trumpoje kalboje priminė, kad šiuo metu Lietuva yra svarbu turėti laisvą spaudą per kurią, ne tik perduodama informacija, bet taip pat diskutuojama ir demokratijos vystymo procesas. Knygos leidėjų tikslas buvo, kad per radiją pateikti komentarai būtų dokumentuoti ir pasiekti Lietuvai. Leidėjai ragino dalyvius, kurių buvo daugiau negu šimtas, įsigyti knygą, o ją perskaityti — nusijusi savo giminių ir Lietuvos. Knyga platina „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę ir Šv. Antano bei Dievo Apaizdos parapijų spaudos kioskai, veikiantys sekmdieniais. Povilo Žumbakio komentarai yra transliuojami antradieniais „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlės laidose. Komentarių mėcenatas yra adv. Kestutis Miškinis.

Im

TALKA DAINAVOJE

Po žiemos pabudusi gamta pažadino ir mūsų mielą Dainavą. Jau šio mėnesio 18 d. atkelia pirmieji stovyklautojai, Detroito skautai ir pradės 1994-tų metų stovyklavimo sezoną. Ši pavasaris po 3 metų Dainavą aplėdė jos administracijos Marius Gražulis, su šeima iškeliavęs į šiaurės Michiganą. Po pareigų perėmė Mikulevičių šeima, neseniai atvykę iš Lietuvos. Kaip praėjusį, taip ir šiais metais, Dainavoje darbų netrūksta. Norint paruošti stovyklą vasaros sezonui, Dainavos administracija birželio 18 d., šeštadienį, rengia pavasarinę talką. Kviečia visus — jaunus, senus, vyrus ir moteris į talką aptvarkyti stovyklos pastatus ir apylinkę, kad ne tik stovyklautojams, bet ir savaitgalio svečiams būtų malonu praleisti laiką Dainavoje.

V. P.

GARY, IND.

MOTINOS DIENA

Gary lituanistinė mokyklėlė Motinos dieną minėjo gegužės 8 d. Mokiniai, visi tautiniais drabužiais pasipuoę, organizuotai dalyvavo bažnyčioje šv. Mišiose už motinas, o po Mišių salėje vyko minėjimas.

Minėjimą, žodžiu, skirtu motinai pradžio mokyklos

vedėja seselė Janina Galubic-kytė.

Mokinė Audra Pečiulytė padėkdamavo „Sveikinimas motinai“. Mokytoja Janė Valeikienė pakvietė dešimties šokėjų grupę. Šokėjai kiekvienas pasisakė savo vardą ir pavardę. Jie visi smagiai pašoko „Kalvelių“, o mergaitės — „Kepurių“. Visi kartu padainavo „Sveikinam mamytės“ ir „Buvo gera gaspadinė“. Po to visi mokiniai su gėlėmis pasklido po salę ir salėje esančioms mamytėms ir močiutėms prisegė geles.

Programą paruošė šokių mokytoja Janė Valeikienė. Ji ir padėjo visiems, padėjusiems jai šią programą paruošti.

Mokinių mamytės visus pavaišino pyragaičiais ir kava.

knp.

ST. PETERSBURG, FL

VEIKLOS ŠVIESŲS
ŽIBURIAI

St. Petersburg, Floridoje, renginių netrūksta. Kiekvieną sekmdienį, po lietuviškų pamaldų, dideli būriai susirenka Amerikos lietuvių klube, kur paruošiami skanūs lietuviški pietūs, o pietų metu ir įvairios programos: politiniai apie Lietuvą pranešimai, nuskamba dailiojo žodžio gabalėlis, arba meninių vietų dainos.

Šiame telkinyje visus bendram darbui jungia lietuvių klubas, šiuo metu vadovaujamas darbštus visuomenininko Mečio Šilkaičio ir 7 asmenų tarybos. Klubas savo kasoje, sakoma, turįs net 72,000 dol. Jo patalpos paskutiniaisiais metais gerokai išplėtos, gera, erdvi salė, pobūviams saliuokė, biblioteka, tvarkoma darbščiosios vedėjos Salienės. Lietuvių klubui metu savarčio vadovavo uolūs visuomenininkai: Karniai, A. Gudonis, Jurgėla ir kt., savo rūpestingumu išugdę pasigertiną klubo veiklą.

Proga pasitaikė plačiau išsikalbėti apie įvairią St. Petersburgo lietuvių veiklą su energingąja visokeriopos veiklos žadintoja, aktoze, režisierė Dalila Mackialienė, čia gyvenanti jau aštuoneris metus.

— Miela Dalila, Jūs, nerami, „dūšios“ žmogus, St. Petersburgu apsigyvenusi stipriai pajudinate kultūrinę veiklą. Būkite maloni apie ją plačiau pasisakyti. Koks jūsų paskutinis užmojis?

— St. Petersburgu gyvenimą, manau, šiek tiek pažįstame iš spaudos, nors apie jį mažokai tarsi. O veikla tikrai plati, nežadanti dar greitai užgesti. Manome dar ilgai šviesiais žiburiais šviesti. Mano paskutinis darbelis — prieš porą metų suorganizavau moterų „Kvartetą“. Jame dainuoja Aldona Baukienė, Dalila Mackialienė, Stela Ciplienė ir Alvida Kerbelienė. Muziką paruošė ir dainas aranžuoja visuomenei gerai pažįstamas muz. Aloyzas Jurgutis. Dainoms aš pritaikau žodžius, arba naujus sukuriu. Šis „Kvartetą“ įvairiomis progomis vietoje atlieka menines programas, kada, ypač vyrų ir moterų oktetai, ar choras, dėl įvairių priežasčių programų atlikti negali. „Kvartetą“ suruošė išpūdinga koncertą, kuris publikai patiko. Vėlykų pietų metu atlieka programą publiką pradžio, susilaukėme gausių apdovosimų. Tenka pasigėrėti vyrų ir moterų oktetų našia veikla. Oktetams vadovauja talentinga, iš Kanados čia žiemai atvykstanti muzikė Regina Dikienė. Oktetui džiugina St. Petersburgo lietuvių, aplanko ir kitus telkinius. Mišrus choras gausius, jį pasirodo su geromis programomis

Gary lituanistinės mokyklos mokinių dalis Motinos dienos programoje.

didžiojo renginio. Choru vadovauja Vytautas Kerbelis, o anksčiau vadovavo muz. Petras Armonas ir kiti dirigentai.

Choras, oktetai ir „kvartetą“ liudija, kad St. Petersburgu yra balsingu, entuziastingu, dainą, giesmę mylinčių žmonių, — nuširdžiai pasakoja Dalila Mackialienė.

— Žiūrėkite, kiek turime gerai veikiančių organizacijų. Dvi tautinių šokių grupės: senjorų „Audra“, vadovaujama Klevos Gaizauskienės ir jaunimo „Bangą“, vadovaujama Gecienės. Šokių grupės įvairiomis progomis pajauirina kultūrinius renginius, o taip pat dalyvauja ir Šokių šventėse.

Vaidintojų grupė „Žibintas“, Dalilos Mackialienės įsteigtas, yra suruošęs vaidinimų, bet dėl aktorių stygiaus, ypač vasaros metu, veiklą sulėtina, kai dalis aktorių grįžta į Kanadą. Veikia kultūrinių popiečių būrelis, vadovaujamas dr. D. Degėsio. Tai grynai kultūrininkų susibūrimas, kartas nuo karto suruošias įdomias kultūrinės popietes. Sėkmingai veikia nariais gausūs šauliai, kuopoms vadovaujant Antanui Gudoniui ir Alfai Šukui. Jie dažniau pasirodo tautinių švenčių metu, ar suruošdami minėjimus, įnešdami į šio telkinio lietuvių gyvenimą gyvastingumą.

Veikli, gausi nariais yra ir LB St. Petersburgo apylinkė, šiuo metu vadovaujama Klemo Jurgėlos. Apylinkė yra suruošusi LB Floridos apygardos suvažiavimą, rūpinasi aukų rinkimu LB darbams paremti, tenka pasidžiaugti, kad LB darbus santęgterburgiečiai lietuviai gausiai paremia savo aukomis.

Gausus nariais yra ALT s-gos skyrius, kuriam vadovauja A. Jonaitis. Vienas iš didžiųjų skyriaus veiklos darbų prieš porą metų gerai suorganizuotas ALTO s-gos seimas. Sėkmingai veikia LB Floridos apygardos valdyba, šiuo metu vadovaujama Janinos Gerdvilienės.

Veikia lituanistinė mokykla, ją lanko 25 mokiniai, vadovaujama Aurelija Robertson. Mokykla suruošia kalėdinį pobūvį ar kitą renginį, susitelkia mokyklos išlaikymui lėšų.

Tenka pasigėrėti Lietuvos Dukterų, BALFO, Pensininkų klubo ir kitų čia veikiančių organizacijų veikla. Organizacijos ruošia savo gegužines gamtoje, kur vyksta šio telkinio lietuvių gražūs pabėdavimai.

St. Petersburgo lietuvių susideda nemažas sumas įvairiems tikslams, LB, ALT ui, anksčiau VLIK ui, šalpai, pagalbai Lietuvai.

Tai trumpas žvilgsnis į St. Petersburgo lietuvių gyvenimą.

Jame jau keletas tūkstančių lietuvių. Čia dažnai vieši ir programos atlieka įvairūs ansambliai, solistai, poetai iš Lietuvos.

Stebint gyventojų nuotaikas, tenka pasidžiaugti, kad ir vyresnio amžiaus sulaukė tėvynainiai rūpinasi kultūrinio, visuomeninio ir politinio gyvenimu. Pašvenčia savo laisvalaikius dirbdami organizacijose, choruose, oktetuose, kvartetuose.

St. Petersburg, FL, atrodo, dar greitai užges kultūrinės veiklos žiburiai. To ir linkime.

Jurgis Janušaitis

SMAGUS VAKARAS

St. Petersburgas turi net du oktetus — vyrų ir moterų. Abiems vadovauja muzikė Regina Dikienė. Dažnai ryte apsilankę klube rasi Reginę prie pianino, o prieš ją rateliu sėdintis vyrus ar moteris, bandančius naują dainą, ar triukšmingai traukiančius jau žinomo maršo posmus. Po gan įtempto pasiruošimo dainos vienetai balandžio 15 dieną suruošė savo koncertą su šilta vakariene ir šokiais.

Vakare į gražiai išpuoštą salę susirinko daugiau dviejų šimtų svečių. Pradžioje, spalvingais švarkais pasipuoę vyrai ir pamašų spalvų palaidinukėmis apsirengusios moterys, kartu sudainavo dainą apie trispalvę vėliavą „Brangiausios spalvos“, — muziką Kestučio Vasiliausko. Po to moterų vienetas atliko penkias dainas. Dainos švelnios, melodingos, balsai gerai suderinti. Moterims aleidus sceną, jone įėjo išpūdingai atrodą vyrų vienetas. Jie taip pat atliko penkias dainas. Nors kartais vienas kitas balsas šiek tiek išsiskirdavo, bet skambios dainos išlaikė vintų ir subrandintų krūtininių judino net scenos užuolaidas. Publika gausiais plojimais išreiškė savo pasitenkinimą. Paibaigai abu vienetai kartu atliko tris dainas. Paskutinišios dainos parodė, kad vienetų pastangos nenuėjo veltui, bet sukūrė gerai susidainavusių reprezentacinę grupę. Tikimės, kad po vasaros atostogų jie vėl pasirodys mūsų scenoje su naujomis, gražiomis ir melodingomis dainomis.

Muzika Regina Dikienė gimė ir augo prie jūros. Muzikos aukštusius mokslus — konservatoriją baigė Liepojoje. Šiuo metu gyvena Visconsin valstijoje, o žiemos mėnesius praleidžia St. Petersburg apylinkėje, kur mielai jungiasi į vietos kultūrinį gyvenimą.

Po koncerto buvo patiekta skani karšta vakariene. Šokiams grojo visų mėgiamas „Lorelei“ orkestras, kurio šokių melodijos visiems gerai pažįstamos ir atmintinos nuo jaunystės dienų. Linksmintasi iki pat vidurnakties.

Mečys

LIETUVOS DUKTERŲ
VEIKLA

Lietuvos Dukterų St. Petersburgo skyriaus pavasarinį susirinkimą š.m. balandžio 28 d. pradėdama, pirmininkė Sofija Salienė pasidžiaugė gausiu narių dalyvavimu. Kapelionui

St. Petersburgo LARK Moterų s-gos 76 kuopos 80 metų jubiliejus minėjime. Iš dešinės — LARK Moterų s-gos 76 kp. pirm. V. Leščinskienė, kun. dr. M. Čyvas, R. Degėsenė, dr. D. Degėsys, kun. S. Ropolas, kun. J. Gasiūnas ir E. Vilnis.

kun. dr. M. Čyvai sukalbėjus maldą buvo prisimintos mūsų mirusios narės. St. Petersburgo skyrius yra laimingas tuo, kad amžinybėn išėjus vienai kitai narei, jų vieton įstoja naujos, iš kitur čia apsigyvenimui atvykusios. Taip mūsų gretos nemažėja, bet didėja.

Valdyba ir narės uoliai dirba kaupdamos lėšas Lietuvoje vargstančiųjų šalpai. Mūsų tarpe nėra tokių, kuriems būtų reikalinga piniginė parama, tai viskas planuojama ir kaupiama parėmimui vaikų ligoninių, senelių ir ligoninių Lietuvoje.

Pernai nugabenta ir tuberkuliozės ligoninei Šiauliuose įteikta 2,000 dol. Vyriausia gydytoja parašo padėkos laiškus ir smulkiai aprašo kam ir kiek išleista pinigų. Senelių namų Panevėžyje įruošimui per kun. Antanaitį įteikta 1,000 dol. Šelpiame kelis invalideus. Kretingos katalikiškos kolegijos studentėms buvo duota 1,000 dol. stipendijoms. Mergaitės padėkoja ir truputį apie save parašo.

Pernai vasarą, vienai porai išvykstant nuolatiniam apsigyvenimui Lietuvoje, gavome visą namo inventorių. Jį su tvarkiusios, suruošėm išpardavimą, davusį gražaus pelno Lietuvos dukterų draugijai. Rudenį suruošėm gegužinę gamtoje, o rudenimis susirinkimas gruodžio mėn. buvo kartu su kalėdiniu pabėdavimu. Dalyvavo didelis būrys narių ir viešnių. Po trumpos oficialios dalies, kapelionas pasidalino mintimis apie adventą, o mūsų narė rašytoja Vanda Vaitiekienė paskaitė kūčių vaizdelį „Dr. Daumantienės paslaptis“. Didysis metinis renginis — koncertas ir vakariene įvyko š.m. sausio mėn. Programą atliko viešnia iš Čikagos sol. Praurimė Ragienė. Į šį renginį atsilankė arti 300 asmenų, kurie nuolat remia Lietuvos Dukterų d-jos darbus.

Praėjusių metų valdyba — pirm. Sofija Salienė, vicepirm. Elena Purtilienė, izd. Aldona Česnaite, sekr. Elena Jasaitienė ir soc. reikalų vedėja Ramutė Krivienė, sutartinai dirbusios, nutarė tose pareigose pasilikti dar vienus metus. Ateinančiais metais planuojame suruošti madų parodą, kurią organizuoti sutiko madų žinovė ir buv. mūsų skyriaus pirm. Monika Andrejauskienė.

Vasarą į Lietuvą vykstančių bus prašoma asmeniškai aplankyti kai kurias vietas, kad žinotume kam skirti pašalpą pinigais ar kt.

El. Jasaitienė

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimekęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštą	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisto savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

ATOSTOGOS PAJŪRYJE
TIK TURTINGIESIEMS

Nuo gegužės 15 iki rugsėjo 10 dienos leidimas įvažiuoti į Palangą kainuos 20 litų (5 dol.). Pernai šis leidimas kainavo 10 litų. Taip pat reikia susimokėti ir kurortinės rinkliavos mokesį, kuris vasarą bus po 50 centų už parą, o ne sezono metu — 20

centų. Pernai šie mokesčiai buvo 4 - 6 kartus mažesni. Be leidimų į Palangą galės įvažiuoti vietiniai gyventojai bei pirmos ir antros eilės jų giminės, taip pat invalidai pensininkai bei Prezidentūros, Seimo, Vyriausybės darbuotojai, atvykę tarptautiniais reikalais, taip pat iš šalies vadovybės apsauga, kuriai pernai leidimų reikėjo.

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Oftalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago, IL 60645
708-638-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sukuria dantis už prieinamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3 v. p.p. 7 v. antrd. 12:30-3 v.p.p.
trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 776-6999 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. 7 v.v., antr. 9 v.r.-12, ketvd. 12-4 v.p.p., penkt. 12-6 v.v.

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą
Namy (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namy 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (1-312) 598-3166

Namy (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽLOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm. antr., ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

PIGIAUSIAS KURAS – NAIKINAMŲ BIBLIOTEKŲ KNYGOS

RAMUNĖ LAZAUSKAITĖ

Iš vienos Panevėžio apylin-
kės bibliotekos žmogus kaip
krosnių kurą nusipirko sunk-
vežimį knygų už 40 litų. Prieš
pradėdamas kūrėti, žmogus
vienam pažįstamam pasiūlė
pasidomėti atvežtais leidiniais.
Taip buvo išgelbėtas „Lietuvių
kalbos žodyno“ trečiasis tomas
– tas pats, kurio visuose an-
tikvariniuose knygynuose ieško
liuanistai. Būtent šis tomas dėl
kasko žodžio aiškinimo ne-
pasmerkto Glavliui ir buvo
pasmerkta deginti ir naikinti.
Su Vosiškių, Pagirų, Ilgaki-
mio, Pajiesio, Valmantiškių,
bibliotekų antspaudais buvo nu-
rašytas ir sunaikinti pasmerk-
tas lietuviškų sutartinių dvito-
mis, „Lietuvių liaudies meno“,
pirmasis lietuviškos fotografijos
albumas, „Lietuvių tautiniai
drabužiai“ – knyga, išleista
1958 metais. Taip pat J. Basa-
navičiaus „Rinktiniai raštai“, K.
Būgos knygos.

Kauno kultūros rūmų biblio-
tekos vedėja Dalia Poškienė
sako, kad nauji knygų laukai su-
kraunami labai paprastai. Už-
darinėti mažesnes bibliotekas
visoje Lietuvoje pradėta maž-
daug vienodai – panaikinant
bibliotekininko etatą. O nėra
bibliotekininko – nėra kam ir
pasirūpinti knygynomis. Jei kur
kokiai komercijai skubiai reika-
lingos patalpos – ten su tokia
„menkaverčių inventoriumi“
kaip knyga ilgai neišsilaikoma.
„Pastaruoju metu buvo daug
šnekėta apie profsąjungų turta,
– sako ponė Dalia, – tačiau
turėta galvoje tik sanatorijos ir
pastatai. O apie knygas net
neužsiminta. Šiuo metu Kaune
iš 39 įmonių bibliotekų 30 jau
uždaryta. „Kauno audinioose“
savo akimis mačiau praėjime
ant suolelio sudėtą krivą visai
neprastų knygų. Bibliotekininkė
– kultūringa moteris sakė,
kad gal jų vis dėlto kam nors
prireiks, gal nors taip beglo-
bei knygai pavyks rasti sei-
mininką.“

Ar negalima būtų naikinamų
bibliotekų turto parduoti kny-
gynuose?

Neseniai atkurtos 27 knygų
mėgėjų draugijos vicepir-
mininkas Vidmantas Stanilius
paaiškino, kad nė vienas
knygynas knygų su bibliotekos
atžyma nepriims. Taip padary-
ta, siekiant užkirsti kelią
svetimų knygų vagystėms.

V. Stanilius sako, kad knygų
likimai visais laikais buvo
nelengvi. Štai 1950 metais buvo
panaikinta Vytauto Didžiojo
universiteto biblioteka. Tai
buvo labai turtinga, europinio
masto knygų saugykla. Jos tur-

tais tarsi buvo pasirūpinta –
daugelis knygų paskirta Vil-
niaus universitetui, tuometi-
niam Politechnikos ir Medici-
nos institutams, Viešajai biblio-
tekai. Bet dar daugybė šių lei-
dinių su VDU antspaudais, su
inventorizavimo numeriais iki
šiol klaidžioja pas žmones.

Pašnekovas parodo keletą
tokių knygų su Vytauto Didžio-
jo, vėliau pervadinto Kauno
universiteto, bibliotekų ant-
spaudais. Tai 1686 metais loty-
nų kalba išleistas dvitomis
brevijorius, 1833 metų lenkiškų
knygų katalogas, minintis ir
Vilniaus spaustuvių lenkų
kalba išleistas knygas, taip pat
labai seni katechetiniai aiškini-
mai lenkų kalba. Dvi pastaro-
sios yra ne tik su VDU biblio-
tekos antspaudais, bet pirmoji –
su Vaclovo Biržiškos, antroji –
su J. Tumo-Vaižganto eks-
librisais.

Manoma, kad pirmąją biblio-
tekai padovanojo pats V. Biržiš-
ka, ilgą laiką joje dirbęs, o
knyga su spaudu „Kunigo Juo-
zapo Tumo“ ten pateko po rasy-
tojo mirties. Ir jau minėtos
knygos, ir 1824 metų biblija
italų kalba, ir vienas pirmųjų
nepriklausomos Lietuvos alma-
nachų „Pirmasis baras“ su
Adomo Galdiko iliustracijomis,
už kurį aukcionuose bibliofilai
moka didelius pinigus, 1874 me-
tais išleista unikaliausia Prūsė-
jos istorija mūsų bibliotekose
buvo pasmerkti, nurašyti, gal
kai kas ir pavogta. Geriausių
atveju jų laukė kelionė į užjūrį,
blogiausių – laužas. Daugeli šių
knygų nuo ugnies išgelbėjo bi-
bliofilas Domas Akstinas.

Kauno kultūros rūmų biblio-
teka, 27 knygų mylėtojų drau-
gija bei kultūros namuose esan-
tis knygynas-salonas sumanė
birželį paskelbti knygos gelbė-
jimo mėnesiu.

Pastaba: Šį straipsnį per-
sispausdiname iš „Lietuvos
ryto“, š.m. gegužės 26 d.

JAV LB Švietimo tarybos dovana Pietų Amerikos lietuviams – vadovėlius, pasakų, dainų ir žaidimų garsines juostas – Argentinos Lietuvių centrui įteikia PLB valdybos vicepir. Milda Lenkauskienė. Iš kairės: pedagogė Jablonskytė, Birutė Daratienienė ir M. Lenkauskienė.

NIXONO POLITINIAI APMĄSTYMAI IR PRANAŠYSTĖS

KAROLIS MILKOVAITIS

Nors Richardas Nixon buvo
labai negarbingai pašalintas iš
galingosios Amerikos preziden-
to vietos, bet jis žinovų yra
laikomas vienu geriausių ir
įžvalgiausių prezidentų. Jis be-
ne geriausias iš visų buvusių
prezidentų suprato užsienio
politiką ir todėl ji ypač vertino
užsienio valstybininkai. Jo
patarimo prašydavo daugelis
politinių veikėjų, neišskiriant ir
prez. Clintono. Nixonas buvo
nuostabūs lietuvių draugas.

Prieš mirtį „New Choices“
žurnalui parašytame straips-
nyje, Richard Nixon apžvelgė
dabartinę politinę padėtį ir iš-
dėstė savo nuomonę apie gali-
mus pasaulio įvykius ateityje.
Jis nesutinka su daugelio ne-
viltiga nuotaika ir įrodinėja,
kad negali būti geresnio laiko-
tarpio gyventi ir nėra geresnio
krašto, kaip Jungtinės Ameri-
kos Valstijos.

Anot jo, mes šiandien gyve-
name naujame pasaulyje. Pastar-
ųjų kelerių metų laikotarpyje
pasaulis išgyveno keturis
reikšmingiausius 20-tojo šimt-
mečio įvykius: Rytų Europoje iš
Sovietų Rusijos priespaudos iš-
sivadavo 100 milijonų žmonių;
nugriauta Berlyno gėdos siena;
komunizmo galybė subyrėjo ir
pirmą kartą tūkstančių metų
laikotarpyje laisvasis rinkimais
Rusijoje išrinktas krašto valdy-
tojas – prezidentas. Be to,
lemiamas smūgis suduotas
Irako diktatoriui, visame pasa-
ulyje – nuo Švedijos iki Indijos –
socializmo ideologija atmetama.
Net Kinijoje ne socializmas ar
komunizmas, bet laisvosios
rinkos kapitalistinė sistema yra
ateities siekių kortosė.

Vienintelė galingiausia ir tur-
tingiausia pasaulio valstybė yra
JAV. Amerikos neturtinguo-
sius, globojamus socialinio
apriūpinimo žinybų, du trečda-
liai pasaulio laikytų turtingais.
Tačiau, nors gyvename mate-
rialinių išteklių sotėje, esame
dvasiškai nuskurę. Amerikoje
siauria didžiausias nusikaltimų
išplitimas. Washington, D.C.

Amerika remia ir gina poli-
tinę laisvę. Pasauli dabar
sudaro 148 valstybės, kuriose
kalbama 4,000 kalbų. Azijos,
Afrikos ir Balkanų tautybiniu-
se bei religiniuose konfliktuose
kasmet žūva šimtai tūkstančių
žmonių. Amerika yra pavyzdys,
kur skirtingų rasų, tautybių
bei religinių įsitikinimų žmonės
gali gyventi taikoje ir laisvėje.

Kokios ateities galime tikėtis
šaltajam karui pasibaigus?
Gyvensime taikingesniame
pasaulyje. Visuotinio branduo-
linio karo pavojus smarkiai
sumažėjo, bet jis padidėjo tarp
mažų valstybių. Todėl mūsų
pareiga yra remti pastangas
sulaikyti branduolinių ginklų
gamybą.

Gyvensime turtingesniame
pasaulyje, nes vis daugiau val-
stybių priima ir įsijungia į lai-
svosios rinkos sistemą, atmetą
komunizmą bei socializmą.
Gyvensime sveikesniame pa-
saulyje, nes mokslas išvysto
naujų galimybių pagaminti pa-
kankamai maisto vis gausė-

mieste pernai buvo daugiau
žmonių nužudyta, negu bet ku-
rioje kitoje pasaulio sostinėje.
Sudarydami tik 5 nuosimčius
pasaulio gyventojų, mes suvar-
tojame 50 nuosimčių pasaulio
kokaino ir marijuanos. Bijodami
tapti nusikaltėlių aukomis,
nesusikaitoma daugybė vaikų
kasdien nelanko mokyklų. Mili-
jonai amerikiečių neturi pakan-
kamo sveikatos apdraudimo.

Taip, mes turime daug nege-
rovių. Bet neleiskime blogu-
mams apstemdyti akis ir pama-
tykime, kas mūsųose yra gera.
Laimė, kad pajėgiami savo ne-
geroves laiku atpažinti ir
galime imtis priemonių jas
pašalinti.

Jeigu Amerikoje yra taip blo-
ga gyventi, tai kodėl iš visur
judėjimas vyksta tik viena kryp-
timi – Amerikos link? Kai
kurie stebėtojai galvoja todėl,
kad esame galingiausia ir tur-
tingiausia pasaulio valstybė.
Bet ir prieš 200 metų, kai
Amerika buvo silpna ir neturi-
tinga, šimtai tūkstančių ateivių
veržėsi į mūsų kraštą ir dešimt-
ys milijonų juos atsekė. Kodėl?

Todėl, kad mūsų krašto visu-
ose reikiškuose vyrauja laisvė.
Amerika remia ir gina eko-
nominę laisvės idėją. Didieji
20-jo amžiaus ekonominiai ne-
vykeliai – komunizmas ir
socializmas – kiekvienam pa-
žadėjo po lygį dalį turto, tačiau
tėpąjė duoti tik po lygį dalį
skurdo. Amerikos atstovaujama
laisvosios rinkos politika su-
teikia kiekvienam po lygį gali-
mybę darbu išsilaisvinti iš
neturtėlio padėties.

Amerika remia ir gina poli-
tinę laisvę. Pasauli dabar
sudaro 148 valstybės, kuriose
kalbama 4,000 kalbų. Azijos,
Afrikos ir Balkanų tautybiniu-
se bei religiniuose konfliktuose
kasmet žūva šimtai tūkstančių
žmonių. Amerika yra pavyzdys,
kur skirtingų rasų, tautybių
bei religinių įsitikinimų žmonės
gali gyventi taikoje ir laisvėje.

Kokios ateities galime tikėtis
šaltajam karui pasibaigus?
Gyvensime taikingesniame
pasaulyje. Visuotinio branduo-
linio karo pavojus smarkiai
sumažėjo, bet jis padidėjo tarp
mažų valstybių. Todėl mūsų
pareiga yra remti pastangas
sulaikyti branduolinių ginklų
gamybą.

Gyvensime turtingesniame
pasaulyje, nes vis daugiau val-
stybių priima ir įsijungia į lai-
svosios rinkos sistemą, atmetą
komunizmą bei socializmą.
Gyvensime sveikesniame pa-
saulyje, nes mokslas išvysto
naujų galimybių pagaminti pa-
kankamai maisto vis gausė-

tyje. Amerika remia ir gina poli-
tinę laisvę. Pasauli dabar
sudaro 148 valstybės, kuriose
kalbama 4,000 kalbų. Azijos,
Afrikos ir Balkanų tautybiniu-
se bei religiniuose konfliktuose
kasmet žūva šimtai tūkstančių
žmonių. Amerika yra pavyzdys,
kur skirtingų rasų, tautybių
bei religinių įsitikinimų žmonės
gali gyventi taikoje ir laisvėje.

jančiai žmonijai, išvysto naujų
gydomųjų priemonių kovoti su
ligomis, kurios šiandien dar
išžudo milijonus žmonių.

Yra trys sritys, kuriose
Amerika privalo vaidinti svar-
biausią vaidmenį: mūsų santy-
kiai su Rusija, Kinija ir Japoni-
ja.

Visų svarbiausias uždavinys
yra išlaikyti gerus politinius
ryšius su Rusija. Pasaulyje vy-
rauja visuotinis įsitikinimas,
kad šaltasis karas pasibaigė ir
Vakarai jį laimėjo. Bet tai tik
pusė tiesos. Taip, komunistai
pralaimėjo šaltąjį karą, bet
dabar kyla klausimas, ar gali
politinė laisvė Rusijos gyvento-
jams sukurti geresnį gyvenimą,
kaip tas, kurį komunistai pa-
žadėjo, bet nepajėgė įgyvendinti.
Gali būti, kad Rusijai, prez.
Jelcinui valdant ir mums pade-
dant, to gerovės laipsnio nepa-
vyks pasiekti. Bet jie tikrai to
nepasieks be mūsų pagalbos. Ta-
padėtis visame pasaulyje atgai-
vintų diktatūros ilgesį.

Ateinančiame šimtmetyje Ki-
nija, gyventojų skaičiumi, bus
didžiausia ir, galbūt, turin-
giausia pasaulio valstybė. Ji
šiandien yra, palyginti, eko-
nominiai laisva, bet politškai ko-
munistinė. Ar ekonominė laisvė
kraštą prives prie politinės lai-
svės, kaip kitur atsitiko, priklaus-
o nuo to, ar Amerika ir toliau
neutrenks durų laisvosios
rinkos mainams su Kinija.

Japonija yra Amerikos galima
geriausia draugė ir galima di-
džiausia varžovė Azijoje. Anot
Anglijos buv. ministro pirmi-
ninko Harold Macmillan, są-
jungų saitai palaikomi baimės,
ne meilės. Šiandien agresyvio-
sios Sąjungos, kuri anuomet
pabrėždavo Amerikos – Japo-
nijos glaudžių ryšių būtinumą,
nėra. Tad kyla klausimas, ar pa-
jėgsime ne ant netvirtų baimės,
bet ant tvirtų abipusio pasi-
tikėjimo pamatų sukurti tvirtą
bendrybę. Kadangi esame dvi
turtingiausios pasaulio valsty-
bės, tai neišvengsime viena su
kita varžytis. Bet tai neturi būti
priežastis ginklais sukurti viena
prieš kitą.

Daugelis sako, kad Amerika
pasaulio Kalėdų senelio parei-
gas ejo jau pakankamai ilgai ir
laikas kitiems tas pareigas
perimti. Klausimas yra: jeigu ne
Amerika, tai kas – Rusija,
Kinija, Vokietija, Japonija? Jos
yra vienintelės valstybės, kurios
turi ekonomines ir karines iš-
gales tą atlikti. Tačiau nė viena
pasaulio valstybė ar karalija tu
pareigų taip gerai neatliko, kaip
Amerika. Paprasčiausia tiesa
yra, kad Amerika negali gyventi
taikiai kariaujančiame
pasaulyje. Amerika negali
išlaikyti sveiką savo valstybinį

ūkį nesveiko ūkio pasaulyje.
Kada laisvė sugriauinama kitose
pasaulio šalyse, pavojus gresia
ja prarasti ir čia. Sunkiausių
bandymų metu mes visuomet
būdavome pajėgiausi, todėl
neturime bijoti ir ateities
sunkumų.
Dvidešimtąjį šimtmetį is-

Pasų skyriuje pasakė, kad po registracijos visi pasi-
liekame Norilске. Dar pridūrė – patys susiraskit darbą,
susiėškokit, kur gyventi.

Sužinoje, kad liekame mieste, labai apsidžiaugėme,
nes tokius, buvo kalbama, tuoj išsiunčia į Dubinką, į
žuvininkystės ūkį. O ten – jau žuvis.

As esu laisvas! Dešimt metų (1941-1951) išbraukęs
iš gyvenimo, as laisvas! Buvo tikra laimė, jeigu tai yra
tas žodis, palikti beprotybės namus ir jų tarnybas,
pasišalinti iš to pragaistingo visokių saugumiečių
sambūrio. Galvojau: pakėliau lagerio galybės jungą, iš-
tvėriau jo saugaliavimą kantriai ir, kaip man atrodė,
su didžia viltimi, kad taip nebus, kad taip negali būti
pasaulyje. Turės šį staliniečių sistema grūti, keistis.
Laikas patvirtins kilnius mūsų širdžių ketinimus – būti
laisvais...

Saugumiečiai

Neužmiršt iškentėtų metų...

Pamenu senuką N. Ostrovskį, pramonės darbuotoją,
buvusį Turkijoje ir Berlyne, 1937 metais nusiųstą į
Norilską. Karta, pamatęs mane skaitantį storą knygą
apie 1937-1938 metų proceso suvestinių duomenis, tyliai
pašnibždėjo, kad neskaityčiau, kad toji knyga – melas.
Mano susidomėjimas, žinoma, tik išaugo. Perskaityčiau
ja. O, kokie baisūs stalinistiniai kaltinimai, grasinimai!
Stebino kaltinamųjų prisipažinimai. Mums kaliniams,

Danutė Bindokienė

Kai tautos ilgisi „senų, gerų laikų“

Jeigu palygintume Sovietų są-
jungos ir komunizmo žlugimą
su stipriu žemės drebėjimu,
lengviau būtų suvokti kai ku-
riuos vėlesnius įvykius Centri-
nėje ir Rytų Europoje. Tai, kas
vyksta daugelyje kraštų, išgyve-
nusių komunizmo galą ir
pirmųjų laisvės metų džiaugs-
mą, galėtume pavadinti stipres-
niais ar silpnaisiais „supurtymais“, visuomet tam tikrą lai-
ką nusitęsiančiais po pagrindi-
nio žemės drebėjimo. Tie
„supurtymai“ gali būti tiek pat
pavojingi ir sukelti nemažai
rūpesčio, bet, kaip geologai
sakytų, tai visiškai natūralus
reiškinys.

Neramumų pasaulyje šiuo
metu netrūksta. Siaurės Korė-
ja nenori išleisti JT inspektorius
ir savo branduolinių reikmenų (o
gal jau ginklų?) dirbtuves; Ki-
nija persekioja disidentus; Hai-
ti nepripažįsta teisėtai išrinkto
prezidento ir terorizuoja jo
palaikytojus; Ruanda spurda
broližiško teroro pinklės; pale-
stiniečiai ir žydai kasdien
skaiciuoja „akis už akį, dantis
už dantį“ aukas... Kur tik du-
si pirštu į pasaulio žemėlapi, be-
veik visur pataikysi į didesnį ar
mažesnį konfliktą. Tačiau mūsų
akys labiausiai krypta į Eu-
ropą, nes jos saugumas mums
reikia ir Lietuvos ateities
pastovumą.

Po to, kai iš Lietuvos valsty-
būingo istorijos buvo išbrauk-
ta kone 50 metų, atrodo, būtų
laikas tvirtai žengti demokra-
tėjimo, laisvėjimo ir vienybės
kelio į bendrą gyventojų gerovę.
Nuolat atidžiai stebėdami
įvykius Lietuvoje, pamatome,
kas mums nepatinka arba tie-
siog sukrečia. Turbūt panašiai
reagavo pirmieji astronomai,
kai pastebėjo, kad skaisčioji,
tubolij gyvybės davėja Saulė
vis dėlto turi tamsių dėmių.

Dažnai pasisakoma, kad tarp
lietuvių tėvynėje ir svetimose
kraštuose per tuos kelis dešimt-
mečius atsirado daug skirtumų.
Bet randame ir vieną ryškia
bendrybę: visi be išimties nori,
kad ilgasis nelaisvės tarpsnis iš-
nyktų lyg nebuvo, o gyvenimas
bematant (arba dar greičiau)
pasivytų vakarietiškus standar-
tus ir, kaip pasakoje, visi gyven-

tų laimingai.

Ši galvosena nėra būdinga tik
lietuviams. Praėjus laisvės at-
gavimo svaiguliui, „medaus
mėnuo“ pasibaigė, o kasdieny-
bė toli gražu nėra tokia šviesi,
kaip tuomet vaizduotasi. Ne-
lengva atitrūkti nuo „motulės
Rusijos“ prijuostės raiščių. Juk
ji viskuo „aprupino“ savo oku-
puotus, ar komunistinėje san-
tvarkoje esančius kraštus: dar-
kai, mokslu, gydymu,rinka
produktams (tik ne laisvę...).
Nereikėjo patiemis galvoti,
rūpintis – vien klausyti ir
vykdyti įsakymus „iš aukš-
čiau“. Visi gyventojai juk buvo
lygūs (nors neoficialiai buvo ir
„lygesnių“, ir „lygiausių“) –
beveik kaip rojuje. Žmonės
išmoko meluoti, kombinuoti,
pasiteisinti, slėpti tikruosius įsi-
tikinimus ir mintis, tik neiš-
moko kantrybės. Žlugus ko-
munizmui, o „sajungai“ virtus
Rusija, jau reikia „veido prakai-
tu pelnytis duoną“, o priedų prie
duonos net ir prakaitas dažnai
„neužpelnė“.

Spėjome įsitikinti, kad šis ne-
kantrumo bei automatisko pasi-
tenkinimo sindromas randamas
ne vien Lietuvoje. Daugelyje
kraštų, buvusių Sovietų sąjun-
gos įtakoj, vis pasireiškia tie
„podrebėjimiški supurtymai“,
kai tauta į valdžią vėl išsirenka
buvusius komunistus, prieš ku-
riuos kovojo 1989 metais ir
vėliau. Į tokių tautų gretas prieš
porą savaitių įsiriškia Veng-
rija, išrinkusi į parlamentą
buvusių komunistų daugumą (iš
386 vietų skaičiaus 209 laimė-
jo Vengrijos Socialistų partija).
Amerikos spaudoje ta proga
pabrėžiama, kad Vengrija pase-
kė Lietuvos ir Lenkijos pavyz-
džiui, susigrąžindama į valdžią
buvusius komunistus; paryš-
kinamas narius (taip pat pasivadavusius
kitu vardu).

Priežastys tos pačios, kaip ir
Lietuvoje: infliacija, gyventojų
nusivylimas, kad laisvė neat-
nešė ekonominės gerovės. Va-
dinasi, reikia vėl kreiptis į
„senosios santarkos“ atstovus,
kad jie „pataisytų“ kasdienybės
trūkumus. Deja, be Rusijos
malonės ir jie stebuklingojo
recepto neturi...

torikai vertins kaip karų ir
diktatorių siautėjimo metus.
Šiame šimtmetyje karo veiks-
muose daugiau žmonių žuvo,
negu visuose praėjiesiuose.
Nesibaigiantis pareigos būti
vadovaujantį pasaulio pajėga,
mes galime 21-įjį šimtmetį pa-
versti taikos ir laisvės gadyne.

LIETUVOS KARININKO KANČIOS KELIAS

Iš dim. plk. lt. Stasio Balčiūno atsiminimų

9

Nors ir palaike, rėmė mane laisvas pastotųjų
viršininkas, bet nieko iš to neišėjo, neišgelbėjo. Jis gavo
nurodymą: greit ir mano vietą paruošti kita specialistą.

As buvau pervesas į kita darba, į kalnus. Tokio per-
vedimo tikslas, matyt, buvo – pribaugti mane kaip
žmogų. Mat ant kalno, kur nebuvo jokios užuovėjos,
turėjau krauti akmenų skaldą.

Pradėjau dirbti prie nikelio rūdos išsiuntimo į
fabrika, vėjų pagairėje. Matyt, norėjo mane visai
sušaldyti, nukankinti. Iš lagerio čia dirbo visai nedaug
kalinių, nemažai laisvų žmonių atėdavo dirbti iš miesto
– daugiausia geležinkelio eksploatacijos specialistai,
mašinistai, jų pavaduotojai, taip pat karjeros specialis-
tai. Tuo pačiu metu mane paskyrė ir stotelės namelio,
kur buvo daug laisvų žmonių, dirbančių dispečeriais,
tvarkdariai. Čia, prisimenu, pirmą kartą gavau bandelę
su sviestu. Tai buvo jau 1950 metai.

Nuteistumo pabaiga

Artėjo 1951 metų liepos 3 diena. Tai mano nuteis-
tumo pabaiga. Jaudinausi, kur dės mane. Kas toliau?

Klausimas buvo labai opus. Kol kas teigiamos baigties
lyg ir niekas nežadėjo.

Jau anksčiau esu sakęs, jog visi politiniai kaliniai
tebebuvo pažymėti viena abėcėlės raidžių ir skaičiumi.
Mano atžyma buvo I-249. Toks pažymėjimas ir gerai iš
visur matomas, žinoma, niekur nedings, neprapuls. Toks
paniekintas ir buvau tuos dešimt nelaisvės, lagerio,
darbų, ligų ir kancijos metų.

1951 metų liepos 3 dieną buvo pasakyta: pasiimti
visus daiktus, pristatyti į lagerio spektorą.

Susirinkau. Nuėjau, kur buvo įsakyta. Radau dar
du pažįstamus – veterinarijos gydytoją kapitoną A. Žio-
bą ir kapitoną A. Povilanskį. Tie, kurie turėjo sąskai-
toje uždribtų pinigų, juos gavo. As nieko negavau, net
tų obligacijų, kurias buvau išpirkęs už 40 rublių. Deja,
neatidavė.

Mes trys Lietuvos kariuomenės kapitonai, išeidami
iš kancijų lagerio, turėjome pasirašyti tokį popierėlį,
įspėjimą, kad viską, ką čia būdami matėm, ką esam
girdėję kalbant, niekam niekada nepasakosime. Ir
parašas. Tokia buvo sistema. Padėjome savo silpnus
parašus. Išėjome už lagerio vartų. Saujoje turėjome
išduotą raštelį. Jį nešėmės, kad užsiregistruotume pasų
skryčiuje.

O mūsų apranga! Ka ten, ne tas žodis, kad baisi
Tiesa, numerius nuėmė. Bet galima buvo nesunkiai įžiū-
rėti, kad mes – buvę didžiausi nusikaltėliai. Dar ir šian-
dien menu: gėda buvo, baisi gėda!

A.P.P.L.E. VĖL TALKINS LIETUVAI

American Professional Partnership for Lithuanian Education (APPLE) arba Amerikos Mokytojų draugijos talka Lietuvos mokykloms, vėl sparčiai ruošiasi į Lietuvą. Tai bus iš eilės jau ketvirtoji Amerikos mokytojų grupė, kuri šią vasarą dirbs su Lietuvos mokytojais. Draugijos generalinė direktorė bei pagrindinė varomoji jėga ir jos darbų siela yra Vaiva Vėlraitė-Gust.

Balandžio 16 ir 17 d. Washingtono įvyko seminarų planavimo darbų posėdžiai. Jie vyko Šv. Petro mokykloje, esančioje visai netoli kapitolijos. Toje mokykloje muziką dėsto Emilija Sakadolskienė. Ji ir išrūpino šias patalpas nemokamai APPLE darbuotojų suvažiavimui. Dėstytojai suvažiavo iš Kalifornijos, North Carolinos, North Dakotos, Connecticuto, Floridos, Illinois, New Jersey, Massachusetts, Ohio ir Washingtono. Viso dalyvių buvo apie dvidešimt. Per dienas jie drauge tarėsi ir sprendė kaip sėkmingiau padėti Lietuvos mokykloms. Pasitarimų metu paašikėjo, kad dar ieškomi demokratijos, muzikos, matematikos ir gamtos mokslų dėstytojai. Taip pat iš Amerikos yra pageidaujama daugiau specialistų, kurie mokytojams ir mokiniams aiškintų kaip kovoti su alkoholio ir narkotikų daroma žala, nes girtuokliavimas jaunimo tarpe Lietuvoje yra stipriai paplitęs. Pereitą vasarą šioje srityje su APPLE grupe dirbo Jack Irwin, narkotikų žalos specialistas, atvykęs iš Genevos, Illinois. Jo literatūra ir pasakaitos turėjo didelį pasisekimą. Jis vyks ir šią vasarą.

Išsamų pranešimą perskaitė Kerry Stromberg, dirbanti Lietuvos ambasadoje. Ji yra patarėja švietimo reikalams ir palaiko ryšius su daugeliu amerikiečių įstaigų, kurių ji priskaitė net iki 50. Su šia jauna trečios kartos lietuvaitė teko dirbti Vilniaus Mokytojų kvalifikacijos kėlimo institute 1991 m. vasarą, kai ji, tik baigusi universitetą, atvyko su APPLE grupe į talką Lietuvai. Beje, mums išvykus, ji dar pasiliko Vilniuje, metus dirbo universitete ir intensyviai mokėsi lietuvių kalbą. Jos darbas ambasadoje yra kelti Lietuvos švietimo rūpesčius atitinkamose Amerikos įstaigose ir ieškoti galimybių stipendijų studentų pasiekimų programom įvykdyti.

Ji papasakojo, kad be ambasadoriaus Alfonso Eidinto, ambasadoje dar dirba aštuoni asmenys, kaip savo sričių žinovai. Tai: Jonas Paslauskas – konsulariniams reikalams, Vytautas Žalys – spaudai, Sigita Jakštonytė – teisės reikalams, Darius Stankevičius – prekybai/ekonomikai, Linas Orentas – ekonomikai, Ramūnas Astruskas – finansams, Tomas Michalskis – vertėjas/ryšinininkas ir Kerry Stromberg – švietimo ryšinė. Trys ambasados tarnautojai yra Amerikos lietuviai ir tai, be abejo, žymiai palengvina darbą iš

Lietuvos neseniai atvykusiems pareigūnams.

Šią vasarą įvairūs seminarai vyks Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Marijampolėje ir Birštone. Jau yra užsirašę 74 savanoriai. Bus dvi stovyklos: šiais klausimais: pradinis ugdymas, dailė, muzika, švietimo valdyba, psichologija, matematika, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos, gimtosios kalbos metodika, pažangūs dėstymo būdai, socialiniai mokslai, demokratija, biologija (sąryšys su ekologija), specialioji pedagogika (dirbantiems su sutrikusio intelekto vaikais), narkotikų žala (substancijos abuse) ir, jei pasiseks surasti mokytojų, kūno kultūra ir darbas su neklaužadam, padaužom.

Dirbdami įvairiuose miestuose, iš Lietuvos mokytojų patyrėme, kad paauklę – „delinkventų“ (taip juos ten vadina) yra apstu ir Lietuvoje. Juos arba jų tėvus išauklėjo marksizmo-leninizmo persunkta sovietinė mokykla. Jiems buvo svetimos krikščioniškos moralės, dorovės, artimo ar tėvynės meilės savokos. Taip juos auklėjo todėl, kad jie nebebūtų pavojingi nei komunistų partijai, nei sovietinei imperijai. Taip daugelis jų išaugo ir tapo įvairiais fanatikais bei melu persiėmusiais paklusniais sovietiniais veidmainiais.

Šeštadienio vakare buvom pakviesti į Lietuvos ambasadą. Kadangi ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas buvo išvykęs, tai jį pavadavo Jonas Paslauskas. Kalbėjo jis palyginti neblogai angliskai ir papasakojo apie naujai paskirtu ambasados pareigūnų darbus. Šiuo metu čia vyksta kambarių ir pastato remontai. Beje, priėmimo dalyvavo ir buvusio Lietuvos pasiuntinio Amerikai sūnus Gabrielius Gediminas Kajeckas. Pereitą vasarą jis drauge su mumis vyko į Lietuvą ir dėstė kaip APPLE savanoris. Nėra abejonės, kad ambasada suklebė jam daug mielų prisiminimų, nes jis čia yra užaugęs. Po Jono Paslauskos žodžių buvome pakviesti kukiems užkandžiams ir galėjom arčiau susipažinti su pareigūnais bei gauti atsakymus ir jiems keliamus klausimus. Reikia pasakyti, kad jų atsakymai buvo gana nuoširdūs ir dalykiški.

Rytojaus dieną buvo tariamasi, kaip sudaryti sąlygas, kad kuo daugiau Lietuvos mokytojų galėtų dalyvauti seminaruose. Nors jau ketveri metai kai Lietuva nepriklausoma, tačiau kraštas dar vis nesugeba pakilti iš ekonominio liūno ir skurdo. Ypač sunkiai verčiasi Lietuvos mokytojai. Dalyvavimas APPLE kursuose kiekvienam mokytojui kainuotų ju mėnesio uždarbį! Todėl APPLE draugijos savanoriai patys jau vyko lėšų telkimo vaju. Yra apskaičiuota, kad pakanka 20 dol. vienam mokytojui apmokėti už kelionės, maisto ir kambario išlaidas. Pereitą vasarą po 20 dol. buvo suteikta tūkstančiui Lietuvos mokytojų. O šiais metais savo

APPLE darbuotojų, dalyvavusių Kultūros židiny, New Yorke, įvykusiuose pasitarimuose su Lietuvos švietimo viceministru dr. Marija Barkauskaite.

norą atvykti į seminarus yra pareiškę 1,300 mokytojų. Iki dabar yra surinkta maždaug pusė reikalingų lėšų minėtoms stipendijoms. Todėl APPLE vadovybė nuosirdžiai kreipiasi į lietuvių visuomenę, kad ji savo aukomis prisidėtų prie šio svarbaus užmojo įvykdymo. Kiekvienas, paaukojęs bent 20 dol., gaus asmeninę padėką iš Lietuvos. Čekius reikia siųsti šiuo adresu: A.P.P.L.E. P.O. Box 617, Durham, CT 06422

Iš Amerikos ir Kanados vykstantys mokytojai nuveža ir padovanoja daug dovanų: knygų, grafikos projektorių, magnetofonų, kompiuterių, popieriaus, net kreidos ir pieštukų. Kai kurie APPLE dėstytojai pasiūlymą Lietuvoje ir dirba kaip anglų kalbos mokytojai metus ar ilgiau vietos mokyklose.

Balandžio 30 d. Kultūros židinyje New Yorke vyko APPLE darbuotojų ir švietimo ministro pavaduotojos dr. Marijos Barkauskaitės pasitarimas. Kultūros švietimo ministras yra Dainius Trinkūnas, o ji – viena iš jo trijų pavaduotojų. Su dr. Barkauskaite mums teko bend-

radarbiauti pereitą vasarą Vilniuje. Ji papasakojo, kad Lietuvoje dabar dirba apie 40,000 mokytojų ir kad iš Amerikos bei Kanados mokytojų ateinanti talka yra Lietuvai konkrečiai bei naudinga. Viceministrė pasidžiaugė, kad per tris vasaras APPLE seminarais yra pasinaudoję apie 16% visų Lietuvos mokytojų.

Gubernatoriaus pakviesta, dr. Barkauskaitė dalyvavo Albany mieste, New Yorko valstijos sostinėje vykusioje gamtos apsaugos konferencijoje. Ji pasakė, kad Lietuvos mokyklose vyksta ryški pažanga, nes mokinių požiūriai jau keičiasi nuo buvusio sovietinio mąstymo. Newjorkietis Arūnas Čiuberkis, dirbęs vertėju Vilniuje, Kaune ir kitur su sveikatos darbuotojais, pastebėjo, kad, jo žiniomis Lietuvoje dabar gimsta net 60% kūdikių su įvairiais neurologiniais trūkumais. Dalyviams tas pareiškimas sukėlė didelę nuostabą. Taip pat buvo nusistebėta, kodėl dabartinė valdžia nepadidina mokytojų algų. Daug jų išeina į kitus darbus, nes yra atsidūrę prie skurdo

ribos. Viceministrė pasakė, kad trūksta lėšų ir vidutinis mokytojų atlyginimas yra 220 litų mėnesiui. Šis įdomus pasitarimas tęsėsi apie 3 valandas. Po to viešnia išvyko į Philadelphia.

Julius Veblaitis

KLAIPĖDOJE – „VOKIEČIŲ NAMAI“

Klaipėdos senamiestyje maždaug per tris metus pagal architekto Edmundo Andrijausko projektą bus pastatyti „Vokiečių namai“. Tai bus nedidelis aštuonių, tarpusavyje susietų, bendrą uždarą kiemą supančių pastatų kvartalas. Jame įsikurs įvairios įstaigos, dvi kavinės ir nedidelis viešbutis. Šiems tikslams numatyta rekonstruoti vieną triaukštį devyniolikto amžiaus pastatą ir pastatyti septynis visiškai naujus, nedidelius – pusantro ir dviejų aukštų namelius, primenančius šios miesto dalies praejusiu amžių architektūrą. „Vokiečių namai“ statomi Vokietijos firmų ir Klaipėdos miesto lėšomis.

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

KAINOS Į DAINŲ ŠVENTĘ IŠ SEKANČIŲ MIESTŲ

ATLANTA	\$990.00	BOSTON	\$890.00	CHICAGO	\$950.00
DALLAS	\$1050.00	HOUSTON	\$1050.00	LOS ANGELES	\$1150.00
MIAMI	\$995.00	NEW YORK	\$890.00	WASHINGTON, D.C.	\$890.00

RIBOTOS SKAIČIUS VIETŲ IŠ VISŲ MIESTŲ: birželio 30, liepos 2, liepos 3, liepos 5

GRĮŽIMAS: liepos 17, liepos 19, liepos 20, liepos 22, liepos 24, ar jūsų pasirinkta data.

EKSKURSIJOS SU PILNU APTARNAVIMU... Apžiūrėkite visas tris Pabaltijo respublikas su „Draugo“ kelione... National Geographic Society maršrutu, pasirinkite iš mūsų populiarių 7, 10 ir 14 dienų maršrutų Lietuvoje.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- * Automobilių nuomavimas
- * Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- * Pasitikimas aerouoste
- * Tarp miestinių pervažiavimų

IR VISA TAI IŠMINTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė – jūsų paslaugoms!

KELIONĖS IŠ LIETUVOS: rasime savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje – kaina nesiskiria. Rasime LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitinės Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirosti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAVISIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-164
TELEFAX (370) 2-223-140

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

DĖMESIO VISI JAV IR KITŲ ŠALIŲ GYVENTOJAI!

Pasaulinio lygio kompanija, turinti savo atstovybes 21 pasaulio valstybėje, ieško žmonių darbu. Dėl informacijos apie kompaniją prašome skambinti nemokamu telefonu:

JAV 1-800-557-7781
Kanada 1-800-557-7785
Australija 1-800-815-255
D. Britanija 0-800-448-812

Dėl smulkesnės informacijos ir darbo ypatybių prašome skambinti tel. (JAV) 1-800-578-6654.

FOR SALE

Parduodami puošnūs, nauji turtiniai rūbai. Kreiptis
Tel. 312-476-6193

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarimas
- MLS kompiuterinis FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 KMECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patars. Įkainavimas veltui.

Marquette Parke parduodamas

4 bt. mūrinis, kampinis namas 68 St. ir Washtenaw Ave, skersai gatvės nuo Šv. Kazimiero vienuolyno ir Maria gimnazijos kiemo, 1/2 bl. nuo Šv. Kryžiaus ligoninės; 2 bt. po 2 mieg., 2 bt., po 3 mieg. + ekstra „garden apt.“ butukas; 2 auto mūrinis garažas. Info. ir apžiūrėjimas susitarus, tel. 312-247-3777.

This Is A Happy Retirement

DRAUGE GAUNAMI RELIGINIAI LEIDINIAI

DIDŽIOJI PADĖJĖJA. Dr. Ant. Maceina. 234 psl.	\$3.00
KRISTAUS MOKSLO ŠVIESA. Kun. J. Velutis. 230 psl.	\$7.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE I dalis. Kelionių įspūdžiai. Antanas Rubšys. 430 psl.	\$9.00
ŠV. RAŠTO KRAŠTUOSE, II dalis. Kelionių įspūdžiai. Antanas Rubšys. 477 psl.	\$10.00
KRIKŠČIONIS PASAULYJE, pasauliškio vaidmuo išganyto istorijoje. Ant. Maceina. 402 psl.	\$7.00
KRIKŠČIONYBĖ LIETUVOJE. Kun. dr. J. Gutauskas. 104 psl.	\$4.00
KRIKŠČIONIS PSICHOLOGINĖJE KULTŪROJE. Ant. Paškus. 215 psl.	\$5.00
DIEVAS ŠIANDIEN, žmogaus su Dievu ir be Dievo likimas. Kun. dr. J. Gutauskas. 283 psl.	\$6.00
ŠV. RAŠTAS. NAUJASIS TESTAMENTAS. Kun. Česl. Kavaliauskas. 648 psl.	\$10.00
LAIŠKAI ŽMONĖMS. Giovanni Papini. 215 psl.	\$1.00
TIKĖJIMO, IŠMINTIES IR TAIKOS DVASIA. Vyt. Bagdonavičius. 203 psl.	\$6.00
JĖZAUS GYVENIMO ILIUSTRACIJOS. Kęst. A. Trimakas. 134 psl.	\$7.00
DIDYSIS KOVOTOJAS KUN. Kar. Garuckas, SJ, kun. J. Kidykas. 385 psl.	\$10.00
VIEŠPATIE IŠKLAUSYK MANĖS, maldaknygė. Par. kun. K. A. Matulaitis, MIC. 640 psl.	\$5.00
MARIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. J. Vaišnora, MIC. 445 psl.	\$1.00
MARIJA DANGUJE IR ŽEMĖJE. Vysk. V. Brizgys. 142 psl.	\$1.00

Pastaba. Užsakant knygas paštu, Illinois gyventojai prideda sales tax 8.75% nuo knygos kainos. Tačiau visi – tiek Illinois, tiek ir kitų vietovių, dar turi pridėti \$2.75 už kiekvieną knygą supakavimą, išsiuntimo ir pašto išlaidų apmokėjimą.

Maironio lit. mokyklos Lemonte VII sk. mokinės pasakoja III sk. mokiniams apie Lietuvą.

IZRAELIS – ŠVENTOJI ŽEMĖ

Senų senovėje ta šalis, kur lankiausi prieš porą mėnesių, buvo vadinama Palestina. Savo tradicijomis ir atsiminimais ji ir dabar lieka brangi ne vien krikščionims bei žydams, bet ir Mahometo pasekėjams. Tai bibliškių pranašų, patriarchų ir Mesijos Kristaus kraštas, nuo seno traukęs maldininkus. Tik anuomet jie keliaudavo kitaip, negu dabar: dažnai raiti ant arklių ar eidami pėsti visą kelią. Čia kyla atmintyje Tolstojaus pasakaitė apie du senokus. Palikę savo kaimelį Rusijoje, jie svajojo savo kojomis nužgiuoti į Šventąją Žemę.

Šių metų vasario mėn. pradžioje man teko keliauti į kraštą, dabar Izraeliu vadinamą. Dalyvavau Pasaulio žydų – krikščionių konferencijoje Jeruzalėje kaip lietuvių evangelikų reformatų bažnyčios atstovė iš-eivijoje. Ten buvo per 500 dalyvių iš įvairių pasaulio vietovių. Viena svarbesniųjų pasikalbėjimų temų buvo: ar dvasininkai, religiniai vadovai ir apskritai bažnytinės organizacijos gali kuo nors prisidėti prie visuomeninių problemų išsprendimo? Beveik visuose pasaulio kraštuose žmonija serga jei ne ekonominiu, tai dvasinio nuosmūgio liga. Doroviniai ir moraliniai principai nebepaisomi – siaučia narkomanija, šeimyninio gyvenimo iširimasis, nusikaltimai, žmogžudystės. Tūkstančiai žmonių nebelanko bažnyčių ar šventovių, nes jiems pamaldų ritualai ir įpročiai atrodo pasenę ar visai bereikalingi. Tuo tarpu, religiniai vadovai tebeskrajuoja padangėse. Šių, ne visai malonių faktų akivaizdoje jie turėtų susimąstyti, kaip prieiti prie žmonių ir kaip vykdyti savo ganytojišką misiją prie dabarties sąlygų.

Pirmą kartą Izraelį išvydus supratau, kad tai netikėtumą ir paradokso šalis. Čia sunku netikėti stebuklais. Pats pirmasis – tai nuostabus izraelitų sugebėjimas suorganizuoti savo žemės ūkį. Žaliuoja jų laukai, žydi vaismedžiai, nėra vaisių vyruogių kupstai ir datulių palmės. Tai sausa ir nesetinga dykumų žemė. Vanduo čia – brangenybė, ir viskas auginama irrigacijos pagalba. Kita aplinkybė tuojau krenta į akį tai karščiui pasirodymai ir tam tikra nerimo atmosfera. Toks mažas kraštas, o taip pilnas įvairiausių gyventojų. Atkeliavo tūkstančiai žydų imigrantų iš visų šalių, jau nekalbant apie „čiabu-vius“, tuos triukšmą keliančius arabus. Negalima nepastebėti, kad Izraelis, kuris didžiuojasi savo demokratine santvarka, gyventojų tarpe turi „pirmos“ ir „antros“ rūšies piliečių. Mums, konferencijos dalyviams, pavyko laimingai sugrįžti namo. Nepatyrėme tų neramumų ir krintančių bombų, ką dabar aprašo šiandienos laikraščiai. Nors tuo tarpu viskas ejo normalia vaga, vistiek buvo justi tam tikra įtampa ar baimė, ypač pamąčius tiek kareivių, apsiginklavusių ilgais automatiniais šautuvais. Izraelis sėdi ant „parako bakos“ ir tokioje aplinkoje sunku surasti Šventąją Žemę, lyg tą svajonių šalį. Bet, vaikstant Biblijos pranašų pėdomis, galima surasti taikos ir ramybės.

Haifos mieste, kur stovi Karmitų vienuolynas, yra toji vietovė, kur didysis pranašas Elisas buvo pakeltas į dangų karietoje, pakinkytoje ugnimi žerintais arkliais. Jeruzalėje mečetė su didžiule aukso kupola pažymi tą olą, kur pranašas Mahometas sėdo ant žirgo su archangelo Gabriiaus pagalba ir nuskrido dangop. Jeigu būtų surasta kur iš tiesų Kristus ir Marija Šventčiausia buvo patinti į dangų, tikriausia kas nors toje vietoje būtų pastatęs didžiulę bažnyčią. Betliejuje ir Nazarete, kur daug kas surišta su Kristaus gyvenimu, stovi milžiniškos bažnyčios prie kurių – suvenyrų krautuvės turistų malonumui. Tai daugiausia Romos katalikų ir graikų ortodoksų darbas. Žydai tą patį daro, bet kiek mažiau. Tiberias mieste prie Galilėjos jūros yra sinagogų pažymintys paskutinę poilsio vietą garsaus viduramžių filosofo Maimonides ir vieno senai mirusios rabinos stebukladario, kur ir dabar ateina maldininkai su pagalbos prašymais.

Negalima sakyti, kad visi tokių bažnytiniai pastatai nebūtų įdomūs. Labai domėdamasi istorija, aš visur ieškojau lietuvių senovinių Palestinos užkariavimų. Jų buvo nepaprastai daug, nuo priešbibliškių laikų ligi dabar. Domėjauosi kryžiuočiais, viduramžiais čia atvykusiais „vaduotais“ Šv. Žemę nuo netikėtų arabų. Jie čia išbuvo daugiau nei šimtmetį ir paliko bažnyčių bei tvirtovių. Daug kas čia statyta ant senovės romėnų paliktų pamatų. Archeologiniai kasinėjimai vyksta pilnu tempu, pvz., prieš pačius Jeruzalės senamiesčio vartus. Galėjau išvystyti ir ypatingai įdomius Romos provincijos sostinės Caesarės kasinėjimus, bet per trumpą laiką visko neaplaikstys. Reikėjo palikti laiko Galilėjos kraštui, kur kadaise Viešpats Kristus vaikščiojo. Ypatingai pajutau jo asmenybės galią Galilėjos jūros apylinkėse. Ir čia, ir prie Jordano upės, kur palinkę žilvilčiai žiūri į vandenį, dvelkė ramumai. Išvengiau suvenyrų pardavėjų pastangų man parduoti „buteliuką švento vandens“, sėdėdama pakranteje pavilgiau savo rankos pirštus ir akimirksniui persikėliau į senovę. Turėjau laimės pamatyti Capernaum miestelio liekanas, kur Kristus pradėjo savo misiją. Čia jūros krantais jis vaikščiojo ir kalbino žvejus eiti su juo ir būti jo mokiniams. Purpurinės spalvos bugenvilijos žydėjo prie miestelio vartų. Tuo pat užtikau romėnų imperijos kelrodį – akmenį, kur dar buvo galima išskaityti lotyniškas raides. Kristus ir jo mokinių kelias, jungiantis Palestiną su Egiptu, ejo per Capernaum. Štai ir didžiulės, gana gerai išsilaikiusios, sinagogos liekanos, kur pagal legendą Kristus pirmą kartą išėjo pamokslauti. Neilgai jis čia buvo, gal dėl to, kad barė gyventojus už jų prabangų ir nuodėmingą gyvenimą, kaip parašyta Evangelijoje.

Atvirame lauke yra vieta, kur Kristus sakęs savo garsųjį Kalno pamokslą, taip pat kur vyko vestuvinė puota ir stebuklas – vandens asočių pavertimas į vyną. Duonos Kepalų ir Žuvų stebuklas įamžintas patrauklia Bizantijos laikų mozaika netoliese esančioje bažnytylėje. Sėdome į laivą paplaukinti po Galilėjos jūrą, tačiau dvasinės ramybės atmosfera greit dingo. Mūsų vadovas parodė mums okupuotą teritoriją, Golano aukštumą vadinamą. Palestina sėdi ant „parako bakos“ ir tokioje aplinkoje sunku surasti Šventąją Žemę, lyg tą svajonių šalį. Bet, vaikstant Biblijos pranašų pėdomis, galima surasti taikos ir ramybės.

Haifos mieste, kur stovi Karmitų vienuolynas, yra toji vietovė, kur didysis pranašas Elisas buvo pakeltas į dangų karietoje, pakinkytoje ugnimi žerintais arkliais. Jeruzalėje mečetė su didžiule aukso kupola pažymi tą olą, kur pranašas Mahometas sėdo ant žirgo su archangelo Gabriiaus pagalba ir nuskrido dangop. Jeigu būtų surasta kur iš tiesų Kristus ir Marija Šventčiausia buvo patinti į dangų, tikriausia kas nors toje vietoje būtų pastatęs didžiulę bažnyčią. Betliejuje ir Nazarete, kur daug kas surišta su Kristaus gyvenimu, stovi milžiniškos bažnyčios prie kurių – suvenyrų krautuvės turistų malonumui. Tai daugiausia Romos katalikų ir graikų ortodoksų darbas. Žydai tą patį daro, bet kiek mažiau. Tiberias mieste prie Galilėjos jūros yra sinagogų pažymintys paskutinę poilsio vietą garsaus viduramžių filosofo Maimonides ir vieno senai mirusios rabinos stebukladario, kur ir dabar ateina maldininkai su pagalbos prašymais.

A. A. VYTAUTAS ALEKSANDRŪNAS

Vytautas Aleksandrūnas.

Vienas po kito nepriklausomos Lietuvos auklėtiniai, išsimokslinę ir pasirodę dirbti lietuvių tautos gerovei, amžiaus ir negalių slegiami, apleidžia šią žemę ir persikelia į amžinybę. Taip į amžinybę iškeliauo tau rus Lietuvos sūnus Vytautas Aleksandrūnas.

Vytautas A. gimė 1916 m. vasario 4 d. Turkestane, Rusijoje, kur jo tėvai – veterinarijos gydytojas Domininkas ir motina Liucija Petrauskaitė, gyvenimo audrų nublokšti buvo apsisoję. A. a. Vytautas su tėvais grįžo į Lietuvą 1921 m. ir įsikūrė Šakiuose. Čia Vytautas pradėjo lankyti gimnaziją ir ją 1935 m. baigė. Vytautui gimnazijoje besimokant, 1933 m. mirė tėvas ir močiutė, o po metų ir motina. Jaunas našlaitis 1935 m. baigė gimnaziją, persikėlė į Kauną ir pradėjo studijuoti V D universitete medicinos, bet užplūdus raudonajam tvanui, neteko turėtų pajamų ir įpusėtas studijas turėjo nutraukti, nes reikėjo

Jie taip nostalgikai atsimena savo Tėvynę ir taip nori kalbėti lietuviškai, kad turi Tel Aviv'e savo organizaciją tam tikslui. Jie suvažiuoja kartą į mėnesį ir kalba apie senus laikus. Yra ten ir tikrų lietuvių, sudariusių šeimyninius ryšius su žydais (arba apsimetusį žydais), kad galėtų išvažiuoti iš tos akliai uždarytos Sovietų Sąjungos. Mano naujų „iš senosios Tėvynės“ draugų tarpe buvo tokių, kuriuos lietuvių šeimos išgelbėjo iš vokiečių nacių nasrų. Ypač miela ir vaišinga ponija Chassia liko Haifoje. Jeruzalėje puikiai senamiesčio pažįstantis daktaras Abromas mane asmeniškai vedžiojo ir aiškino to žavaus miesto įdomybes.

Jeruzalė, nors amžiumi kur kas senesnė, primena Vilnių, visų pirma dėl to, kad čia gyvenusios įvairiausios tautybės ilgainiui kovojo dėl viršenybės. Kiekvienas kvartalas – žydų, arabų, krikščionių turi savitą charakterį bei savo pastatus ir paminklus. Čia galima pasimelsti prie Karaliaus Dovydo ar prie Jėzaus Kristaus kapo. Šį saugoją armėnų ir egiptiečių kilmės vienuoliai, įsitaisę savo bakūzėse ir sodeluose ant bažnyčios didelio ir plokščio stogo. Didžiausią įspūdį paliko Raudonojo Sienos, kur, sekdama kitų pavyzdžių, parašiau maldą (lietuviškai) ir įkišau į atitinkamą plyšį tarp akmenų. Maniau, Dievas tikrai visas kalbas supranta... Vėliau sužinojau, kad, negalint to padaryti asmeniškai, sienos prižiūrėtojams – rabinams yra galima maldos tekstą pasiųsti FAX'u.

Prisimenant konferenciją, noriu paminėti, mano manymu, geriausius kalbėtojus: anglą, Canterbury arkivyskupą, ir Paryžiaus vyriausią rabiną. Jie stebino klausytojus savo gilia tolerancija ir akiračio platumu.

Hypatia Y. Petkus

rūpintis šeimos išlaikymu.

Kaip daugelis mūsų, 1944 m. Vytautas su šeima pasitraukė į Vokietiją ir per Berlyną pasiekė Ravensburgą, prancūzų zonoje, kur lietuvių stovykloje gyveno iki persikėlimo į Ameriką.

1944 m. per Philadelphia Vytautas pasiekė Čikagą ir gavo darbą Standard Oil, Indiana, bendrovėje braižytoju. Susidėjus aplinkybėms, 1955 m. persikėlė į Los Angeles, CA ir dirbo South Pacific Pipeline b-jė iki išėjo į pensiją.

Studijuodamas mediciną, Vytautas įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir buvo išrinktas į paskutinę 1939-40 metų valdybą, prieš bolševikams okupuojant Lietuvą. Okupacijų metu buvo įsijungęs į pagrindinio veiklą, kaip Lietuvos Laisvės kovotojų s-gos narys. Čikagoje Vytautas įsijungė į Lietuvių tautinių korporacijų sambūrį, o persikėles į Los Angeles buvo vienas iš steigėjų Korp! Neo-Lithuania padalinio ir Lietuvių tautinių namų. Veikė neolituose ir buvo jos pirmasis valdybos pirmininkas, o taip pat

ir Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Los Angeles skyriuje.

Vytautas Aleksandrūnas mirė 1994.V.16 d. Glendale, CA. Dukros Vitos rūpesčiu, kūnas buvo atvežtas į Čikagą ir pašarvotas Petkaus Marquette laidojimo namuose.

Su velioniu Vytautu atsiveikina sukurė Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybą. Atsiveikimui vadovavo ir Korp! Neo-Lithuania vardu atsiveikino Vaclovas Mažeika. Draugų vardu kalbėjo Jonas Jurkūnas, plačiau nušvietęs a.a. Vytauto nueitą gyvenimo kelią ir veiklą tautininkų eilėse. Lietuvos laisvės kovotojų s-gos vardu kalbėjęs Mečys Valiukėnas, artimai veikęs rezistencijoje, išryškino jo įnašą okupacijų metais. Atsiveikimo metu prie velionio Vytauto karsto būdėjo neolituojant garbės sągyba.

Laidojimo namuose maldas sukalbėjo ir Mišias atnaušo kun. Antanas Saulaitis, SJ. Laidotuvės buvo privačios, o urna su palaikais bus palaidota Lietuvių tautinėse kapinėse. Prašykimą Aukščiausiąjį, kad a.a. Vytautui būtų gailestingas ir šv. Petras plačiai atidarytų dangaus vartus.

A. Juodvalkis

BRONIUS TUBELIS (1898-1994)

Bronius Tubelis mirė 1994 m. gegužės 12 d., eidamas 95-sius gyvenimo metus, palikęs žmoną Viktoriją, dvi seseris – Kazinę ir Bronę ir dar daug giminių Lietuvoje.

Bronius Tubelis yra kilęs nuo Kupiškio Slavinskių kaimo, kur lankė pradžios mokyklą ir gimnaziją, ten subrendo kaip sąmoningas Lietuvos patriotas ir tapo savanoriu Lietuvos kariuomenėje, dalyvavo visuose didesniuose mūšiuose dėl Lietuvos Nepriklausomybės. Baigęs puskarininkų mokyklą, gavo vyr. puskarininko laipsnį. 1925 m. buvo Šaulių sąjungos 4-to būrio Kupiškėje vadas. 1925 m. - 1936 m. buvo Kupiškio pavasarininkų valdybos narys. 1935 m. sutiko Amerikos lietuvių Viktoriją Vilimaite, tuo metu atvažiavusią į Lietuvą, pamilo ją ir vedė 1936 m., o vėliau išvyko su ja į Ameriką. Atvykęs į Čikagą, gavo leidimą verstis „stationary engineer“ darbu ir šį darbą dirbo iki 1951 m., o 1951 m., išlaikęs egzaminus, gavo darbą prižiūrėti aukšto spaudimo krosnis. Dirbo šiuos darbus su jam būdingu kruopštumu ir sąžiningumu iki 1972 metų.

Visą tą laiką gyvendamas Čikagoje, buvo veiklus visuomenininkas, ALTO Čikagos skyriaus protokolų raštininkas nuo

1947 m., BALFO Čikagos apskrities sekretorium ir valdybos nariu, Balfo 4-to skyriaus organizatorium ir sekretorium iki 1954 m., skyriaus pirmininku nuo 1963 m. iki 1968 m., vėliau buvo skyriaus revizijos komisijos pirmininku. Būdamas darbuotojas ir geros širdies žmogus, buvo labai geras ir pasiaukojantis vyras šeimyniniame gyvenime, skubėdavo į pagalbą padėti draugams ir nuosirdžiai šelpdavo iš Lietuvos atvykusius tremtininkus. Daugeliu Lietuvos pabėgėlių Tubeliai priglaudė savo namuose, padėdami įsikurti ir rasti darbą Amerikoje. Tarp jų globotųjų asmenų buvo poetas B. Babickas, žymus lietuvių dailininkas prof. Adomas Varnas, kurį su šeima atsikvietė iš pabėgėlių stovyklos Vokietijoje ir kuris, atsidėkodamas už visapusišką globą, nutapė abiejų Tubelių portretus ir padovanojo jiems, o jie, savo ruožtu, padovanojo portretus Kupiškio muziejui, kur B. Tubelio pagerbimo proga bus atidaryta parodėlė. Būdamas labai malonaus būdo B. Tubelis buvo labai visų artimųjų mylimas. Jo gyvenimas – tikras geros, pasiaukojančios, krikščioniškos jautrios širdies pavyzdys. Toks jis visuomet išliko jo žmonos, seserų, artimųjų ir draugų atminty.

Mylimam Tėveliui

A.†A.

DOŃATUI BIELSKUI

mirus, skausmu dalinamės su Čikagos lietuistinės mokyklos direktore JŪRATE DOVILIENE ir jos šeima.

LB Švėtimo taryba

Šviesiai asmenybei, tiek daug dirbusiai lietuvių geruui,

A.†A.

LIALEI LAPIENEI

užgesus, liūdesyje guodžiamės jos mylimą vyrą EDVARDĄ, sūnus RAIMUNDĄ ir TOMĄ su šeimomis ir mieląjį brolių JUOŽĄ.

Stasė ir Ignas Labanauskai

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1994 m. birželio mėn. 9 d.

5

PADĖKA A.†A. JONAS ŠĖMA

Mano mylimas Vyras mirė 1994 m. gegužės 15 d. ir buvo palaidotas gegužės 19 d. Tautinės lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Noriu padėkoti visiems, kurie suteikė jam paskutinį patarnavimą ir palydėjo į Amžino Poilsio vietą.

Nuosirdžiai dėkoju Lietuvos Dukterų draugijos narėms už maldas koplyčioje, šauliams už garbės sargybą prie karsto ir karsto nešimą. Ačiū visiems aukojusiems šv. Mišioms už velionį, visiems, kurie prisuntę gėlių ir pareiškę man toje liūdesio valandoje užuojautą žodžiu ir raštu.

Didelė padėka už malonius atsisveikinimo su velioniu žodžius, kuriuos tarė: J. Šidlauskas, Anglijos lietuvių klubo vardu, A. Paukštis, šaulių vardu, A. Dzirvonas BALFO vardu ir S. Paulionienė, Lietuvos Dukterų draugijos vardu.

Ačiū laidotuvių direktoriams Gaidas-Daimid už malonų patarnavimą.

Dėkoju visiems laidotuvių dalyvavusiems, kuriems atskirai neturiu galimybės padėkoti.

Žmona

A.†A.

FAUSTINAI MACKEVIČIENEI

mirus, nuosirdžiai ir gilia užuojautą išreiškiame jos vyrui, prof. MACKEVIČIUI ir dukroms INAI CIBIENEI, AUDRONEI VIKTIENEI ir BIRUTEI WATSON. Prisimename Faustinos ateitininkiską dvasią, jos pasišventimą ir darbą ateitininkų organizacijai. Ji pasiliks mūsų mintyse ir maldose.

Chicago ateitininkai sendraugiai

A.†A.

FAUSTINAI MACKEVIČIENEI

mirus, jos vyrui, mūsų mielam nariui, prof. MEČISLOVUI MACKEVIČIUI ir artimiesiems reikiame gilią užuojautą.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos prezidiumas ir LVLS-gos Čikagos skyrius

A.†A.

AGR. FAUSTINAI MACKEVIČIENEI

mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškiamės vyrui prof. MEČIUI MACKEVIČIUI, jo dukroms su šeimomis, broliui STEPONUI VILIIUI su šeima Lietuvoje ir visiems jos artimiesiems:

Elena ir Petras Daliniai
Kleofa ir Bronius Gaižauskai
Bronė ir Stasys Juozapavičiai
Julija ir Juozas Navakai
Marija Polteraitienė
Onai ir Jonas Pupininkai
Pranas Zelba

A.†A.

VILHELMINAI LAPIENEI

mirus, jos vyrui EDVARDUI sūnams RAIMUNDUI ir TOMUI su šeimomis ir broliui JONUI KUBILIUI reiškiamės gilią užuojautą.

Lietuvių Bendruomenės
Melrose Parko apylinkė

A.†A.

VILHELMINAI LAPIENEI

mirus, jos vyrą EDVARDĄ, sūnus, jų šeimas bei artimuosius širdingai užjaučiame ir kartu liūdimės.

Elena ir Grožydas Lazauskai
Alma, Erika, Robert Malek

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Grandis“, „Klumpė“, „Lėtūnas“, „Lietuvos Vyčiai“, „Spindulys“, „Vijūnas“, „Viltis“ – tai tautinių šokių grupės, kurios atliks programą birželio 19 d., 3 val. p.p. Jaunimo centro salėje. Jos visos jungiasi į „Mažąją tautinių šokių“ šventę ir pelnà skiria „Draugui“ paremti. Bilietai gaunami Vaznelių prekyboje ir „Drauge“. Maloniai kviečiame ir raginame lietuviškąją visuomenę užpildyti didžiąją JC salę, įvertinti mūsų jaunimo pastangas lietuviškos spaudos labui.

Čikagos skautininkų draugovės sueiga pirmadienį, birželio 13 d., vyks „Seklyčios“ patalpose. Pradžią 5:30 v.v. Visos narės ir draugovės norinčios prisijungti skautininkės kviečiamos dalyvauti.

Futbolo klubo „Lituanica“ komanda svarbias pirmenybių rungtynes prieš italų „Maroons“ žais šį sekmadienį, birželio 12 d., 3 val. p.p. Rungtynės vyks Lemonte prie Lietuvos centro. Žiūrovai laukiami.

John Porter, Illinois 10-to distrikto Kongreso narys, atkreipė dėmesį į Lithuanian Mercy Lift darbuotojų Aušrinės Karaitytės ir Birutės A. Vindašienės pagėdavimus pagalbeti Lietuvos ligoniams, ir įrašė į HR4426 įstatymą, kad lėšos, skirtos Lietuvai, būtų išbalansuotos tarp ekonominio vystymosi ir medicininės pagalbos, atkreipiant dėmesį į besiskleidžiančios džiuvos sustabdomą Lietuvą.

JAV biudžetas yra paskyręs 380 milijonų dolerių Rytų Europos valstybėms. Kongreso lėšų paskirstymo komitetas, remdamasis HR4426 įstatymu, skirsto šią finansinę paramą.

Skautai ir skautės raginami nedelsiant registruotis vasaros stovyklai Rake. Registruojantis po birželio 11 d., bus pridėtas papildomas 30 d. mokestis ir nebus garantuojama vieta autobuse. Išankstinė registracija privaloma ir stovyklausiems nepilna laiką. Po birželio 22 d. registracijos nebus priimamos. Iš anksto neužregistruosieji ir neįteikūsieji visų reikalingų (pilnai užpildytų ir teigiamai pasirašytų) formų, nebus priimami stovyklon. Registraciją vykdo stovyklos administratorė Rūta Končienė, tel. 708-257-1315 ir stovyklos viršininkas Romas Rupinskas, tel. 708-887-0189.

x Noriu pirkti Jono Kreivėno knygą „Mirties lageriuose ir tremtyje“, išleista 1981 m. Rašyti arba skambinti: T. Deglavi, 1155-76th St., Caledonia, WI 53108-9711, tel. 414-835-1052.

(sk)

x TALPINTUVAI PER TRANSPAK siunčiami kas savaitę. Skubius siuntinius siunčiame AIR CARGO. Siunčiame automobilius. Pinigai perdedami doleriais. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

A.a. Donatas Bielskus, ilgai gyvenęs Čikagoje, pastaruosius metus praleidęs Vilniuje, mirė š.m. birželio 8 d., ištiktas širdies smūgio. Bus laidojamas ateinančią penktadienį Vilniuje. Čikagos apylinkėse liko sūnus Mindaugas ir dukra Jūratė Dovilienė, Čikagos lit. mokyklos direktorė.

Dr. L. O. Griniūtė Šmulskienė nuo birželio 3 d. pakeitė gyvenamąją vietą. Jos naujas adresas: 1708 N. 22nd Ave, Melrose Park, IL 60160; tel. 708-345-5893.

Nekalto Prasidėjimo parapijos Brighton Parke stogas dar vis kiuras, nepaisant parapijiečių pastangų kaip nors padidinti įvaja įnašus ir stogą sutaisyti, kol dar neprasidėjo lietingesni orai. Parapijos klebonas kun. Anthony Puchenskis prašo ir buvusių parapijiečių paramos, nes reikalingas tikrai rimtas, vertas visų dėmesio.

Mokytojų studijų savaitėje, Dainavoje – kaip ir kitais metais – vyks lietuvių kalbos kursai norintiems išmokti lietuviškai. Jiems vadovaus prityrę dėstytojai Bronius Krokys (Philadelphia) ir Vytautas Jonaitis (Grand Rapids). Ir šiais metais tikimasi turėti apie 20 studentų. Raginame visus, norinčius patobulinti lietuvių kalbos žinojimą, nedelsiant registruotis pas Vidą Brazaitytę, tel. (708) 598-8331.

Birželio 3 d. laidoje, pokalbyje su Lietuvos ambasadoriumi JAV, dr. Alfonsu Eidintu yra korektūros klaidų, kurių mieliai atitaisome. Parašyta, kad dr. Eidinto tėvo brolis buvo NKVD nukautas 1974 m., o turi būti 1947 metai.

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba jau perėmė pareigas. Pareigų perdavimo posėdyje dalyvavo buvęs pirm. Kazys Laukaitis ir sekretorė Agnė Katiliškytė-Berner.

Nauja LB Vidurio Vakarų apygardos valdyba sudaro: Birutė A. Vindašienė – pirm., Aleksas Vitkus vykdomasis vicepirm., Agnė Katiliškytė-Berner-sekretorė, Algis Urbutis-izdininkas, Genė Rimkienė, vicepirm. ir renginių vadovė, Pranas Jurkus vicepirm. visuomeniniams reikalams, Salomėja Daulienė vicepirm. socialiniams reikalams, Svajonė Kerelytė vicepirm. švietimo ir kultūriniais reikalais.

Birutės A. Vindašienės adresas: 11129 Northwest Road, Palos Hills, IL 60465, telef.: (708) 974-2464.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnaiskieni, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747.

(sk)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuviškos laidos ateities kartoms.

Čekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

Amerikos Lietuvių komitetas, dirbantis, kad Illinois valstijos gubernatorius Jim Edgar būtų perrinktas dar vienam terminui. Sėdi iš kairės: Elena Keželiene, Frances Slutienė, Algis Regis, dr. Donatas Tūjūnėlis, Regina F. Narušienė, Stasys Milašius, Birutė A. Vindašienė; stovi: dr. Ferdinandas Kaunas, Vytautas Jasinevičius, Gražina Liautaud, Anatole Milūnas, Mindaugas Baukus, Pranas Jurkus, Regimantas Vedegys ir Regina Andrijauskienė.

POETŲ KONKURSAI

Pernai Vilnius ir Čikaga tapo oficialiai susidraugavusiais miestais. Tuo būdu lietuviai Čikagoje galėjo įsijungti į „Sister Cities International“ programą, kuri siūlo nemažą galimybių. „Sister Cities“ per Chicago-Vilniaus komitetą pirmininką Stanley Balzke kviečia angliskai rašančius lietuvių poetus dalyvauti konkurse „Eilėraštis Accra“i. Konkursą rengia Čikagos Kultūrinių įvykių skyrius ir „Neutral Turf“ bendrovė. Konkurso laimėtojas bus apdovanotas kelione į Accra, Ghana. Norintys dalyvauti poetai turės dalyvauti preliminariniuose skaitymuose, kurie vyks pradėdant birželio 5 d. Navy Pier, Čikagoje. 25 laimėtojai pateks į pusfinalį, kuris įvyks liepos 15 d. Į finalą komisija atrinks 5 poetus, kurie rungtyniaus „Neutral Turf“ vakare Navy Pier liepos 23 d.

Pareikškimus dalyvauti galima gauti Balzkeo lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629, tel. (312) 582-6500. Pareikšimai turi būti išsiųsti „Sister Cities International“ programai ne vėliau, kaip iki liepos 7 dienos.

BAISUSIS BIRŽELIS

Po I pasaulinio karo, 1918 m. savanorių-kūrėjų, karių ir partizanų krauju aplaisčius Lietuvos žemelį, tauta prisikėlė naujam, laisvam ir nepriklausomam gyvenimui. Atsikuriančiai jaunutei Lietuvos valstybei trūko maisto, aprangos ir kitokių kasdieninių reikmenų. Savo darbštumu, sumanumu ir susiklausymu Lietuva greitai

x „A.a. Juzės Norkaitienės atminimui siunčiu „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui \$300 dviejų našlaičių globai Lietuvoje“, rašo dukrė Irena Gelažienė. Juos suaukijo: Sofija Jonynienė, Rūta Jušienė, D. A. Stašaichiai, V. G. Anka, Bronė Nainienė, Bronė Kizlauskienė, P. L. Aleksai, M. P. Guobuziai, V. M. Salikliai, G. J. Končiai, Janina Lišauskienė, Baniūtė Kronienė, Marija Barienė, Grožvyda Giedraitytė, Juzė Laukaitienė, Elena Kašautienė, V. B. Siliūnai, G. M. Naliai, Mėta Jonynienė. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas reiskia užuojautą ir padėką dukrai Irenai Gelažienei ir padėką aukotojams.

(sk)

x Raminta Lapšienė, batų išpardavime Kohl's parduotuvėje, nupirko 35 poras batų ir paaukojo „Saulutei“, Lietuvos našlaičių globos būreliui. „Saulute“ dėkoja, nes vargstantiems vaikams Lietuvoje labai reikia batų, ypač šiltų, ir ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų dydžių, nes paatgliai vaikai nešioja suaugusių dydžių rūbus ir avalynę. Atiū! „Saulute“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

atsistojo ant kojų, pralenkdama net kai kurias kaimynines valstybes.

Neilgai tęsėsi ramus ir nepriklausomas Lietuvos gyvenimas. Įvykiai po įvykių pradėjo riedėti mūsų krašto nenaudai. Stalinui ir Hitleriui slapta susitarus, Lietuva buvo atiduota Sovietų sąjungai, todėl 1940 m. birželio 15 d. Raudonoji armija užėmė Lietuvos teritoriją, užgnaužė Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Praslinkus vos keliems mėnesiams, pradėjo „šviesti“ Stalino saulė. Visi kalėjimai buvo kimšte prikimšti „liaudies priešų“, kuriais nepasitikiėjo okupantas valdžia. To neužteko. Okupantas sugalvojo dar žiauresnį būdą: ištremti ramius Lietuvos gyventojus į tolimas ir šaltąsias Sibiro. 1941 m. iš birželio 13-tos ir 14-tos naktį pasipylė sunkvežimiai su rusų kareiviais ir, lietuvių komunistų padedami, gaudė, grūdė žmones į sunkvežimius, vežė į geležinkelio stotis. Čia grūdė į gyvulinius vagonus, kuriuose, palaikę porą dienų, vežė į „plačiąją tėvynę“ badui ir mirčiai. Trėmė, nepaisydami nei amžiaus, nei lyties, nei sveikų, nei ligonių. Pirmą trėmimą įvykdžius, būtų buvęs kitas, bet prasidėjus rusų-vokiečių karas birželio 22 d., jį sutrukdė. Vis tiek pasisekė ištremti apie 35,000 - 40,000 nekaltų Lietuvos žmonių.

Nedaug rasi šeimų, kurios išliko nepaliestos 1941 m. deportacijos. Mums apleidus savo tėvynę 1944 metais, dar daug būta tokių ir didesnių trėmimų. Todėl nei vienas iš mūsų negalime tyliai praeiti pro šiuos žiaurius ir skaudžius mūsų tautai įvykius.

Taigi kiekvienas sustokime ir susimąstykime: birželis yra ne linksmybių, gegužinių, balių mėnuo, bet yra Baisusis birželis – skausmo, liūdesio ir ryžto mėnuo. Birželio mėnuo mums primena okupaciją, pirmuosius trėmimus ir II pasaulinį karą. Tiems žiauriams trėmimams prisiminti ir jų aukas pagerbti rengiamas minėjimas birželio 12 d. Apie minėjamą smulkiau yra spaudoje. Visa plačioji lietuvių visuomenė turėtų tapti lietuvių tautos genocidą liūdnei paminėti. Gaila, kad tą patį dieną kai kas ruošia pasišlinkiminius, gegužines ir kitas pramogas. Rodos, viena liūdna lietuvių tautai dieną tikrai galėtume nuo to susilaikyti.

Ant. Repšienė

MIRUSIŲJŲ PRISIMINIMO DIENA

Mirusiųjų Prisiminimo diena Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse gegužės 30 d. buvo pradėta 10:30 val. ryto šv. Mišiomis našlaičių globos būreliui. „Saulute“ dėkoja, nes vargstantiems vaikams Lietuvoje labai reikia batų, ypač šiltų, ir ne tik vaikų, bet ir suaugusiųjų dydžių, nes paatgliai vaikai nešioja suaugusių dydžių rūbus ir avalynę. Atiū! „Saulute“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

(sk)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• „Pensininkas“, 1994 m. balandis. Leidžia JAV Lietuvių bendruomenės Socialinių reikalų taryba – Čikagoje; redaguoja Karolis Milkovaitis – Kalifornijoje; administruoja Elena Sirutienė – taip pat Čikagoje. Tai geriausias įrodymas, kaip lietuviai moka bendradarbiauti, nors juos skiria ilgiausi nuotoliai, nes „Pensininkas“ išsina reguliariai, kruopščiai paruošiamas ir platinamas. Žurnalas šių metų pavasarį šventė 10 metų sukaktį, vadinas, tai dar „jaunas pensininkas“ ir, reikia tikėtis, gyvens ilgai, bus sveikas ir žvalus.

• „Eglutė“, 1994 m. balandis. Vienintelis užsienyje leidžiamas laikraštėlis jaunamėčiams lietuviukams, globojamas ir leidžiamas JAV LB Švietimo tarybos, redaguojamas Nijolės Nausėdienės, administruojamas Danguolės Sadūnaitės. Buvo ne taip seniai baimintis, kad „Eglutė“ bebaigiantis nuvysti, nes anksčiau redagavusios Nekalto Prasidėjimo seserys ilgiau šio darbo imtis nebegalėjo. Tačiau liūdno pranašystės nepasitvirtino, nes buvo surasta nauja redaktorė, žurnaliuko leidimu pradėjo rūpintis Švietimo taryba ir jis gyvuoja, kaip jau daug metų gyvavo. Šis pavasarinis-veiklinis numeris labai smagus, margas, gražiai iliustruotas ir idomus. Kiekviena lietuvių šeima turėtų „Eglutę“ susidomėti, ją savo vaikams pranešioti ir pratinti skaityti lietuviškai.

• „Bridges“, 1994 m. balandis, nr. 3(18). Leidžiamas anglų kalba 10 kartų per metus JAV LB Krašto valdybos. Redaguoja Rimantas A. Stirbys su nemažų redaktorių kolektyvu. Šiame numeryje rašo Vytautas Maciūnas, Asta Banionytė, Edmundas Kulikauskas, Dana Mikuzienė, Rimas Jakas, Ramūnė Kubiliūtė ir daug kitų. Medžiaga taikli – informacinė, nors kai kuri jau kiek pasenusi, matyta kitoje periodikoje.

IŠ ARTI IR TOLI

SKLEIDŽIA INFORMACIJĄ APIE LIETUVĄ

Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų gegužės pabaigoje išsiuntinėjo laiškus keliolikai metraščių, almanachų, enciklopedijų ir atlasų leidyklų, nurodant jų leidiniuose pasitaikančias klaidas apie Lietuvą ir prašant jas atitaisyti. Tarp žinomų leidyklų, į kurias buvo kreiptasi, buvo Encyclopaedia Britannica, Bartholomew, Random House, Columbia University Press ir Merriam-Webster, Inc.

EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Jau keturiasdešimt pirmoji Europos lietuviškųjų studijų savaitė šiemet vyks liepos 31 - rugpjūčio 7 d. Berwang vietovėje, Austrijoje. Berwanger Hof viešbutyje. Kaip ir kiekvienais metais, numatoma įvairi, turininga ir įdomi programa. Paskaitas skaitys: dr. Vytautas Bieliauskas, Vaidotas Daunys, Vincas Natkevičius, Irena K. Lukoševičienė, Darius Kuolys ir daug kitų. Savaitės kapelionas bus kun. Jonas Jūraitis. Dalyvius registruoja Irena Joerg-Naudžiūnaitė – 6473 Wenns, Tirol, Austria - Österreich. Studijų savaitės vietovė yra Alpių kalnuose, į kurias galima kopti. Netoli Berwango yra puikių ežerų ir kitų gražių gamtos vietelių.

LIETUVOJE

Mikalojaus Konstantino Čiurlionio konkursas, kaip pranešė Pasaulinė muzikos konkursų federacijos vadovybė, jau pripažintas pasauliniu mastu ir priimtas nauju šios Federacijos nariu. Gegužės 11 dieną Lietuvoje tuo reikalu besirūpinantis komitetas gavo oficialų pripažinimo raštą. Iš viso tai Federacijai tepriklausio

• „Pasaulio lietuvis“, 1994 m. gegužė, nr. 5(295). Leidžia Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba: „Bendruomenės minčiai ir gyvenimui“. Redaktorius – Bronius Nainys, administruoja Baniūtė Kronienė, 6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514; spausdina „Draugo“ spaustuvė. Pažymėtina, kad kiekviename šių metų žurnalo viršelyje spausdinama, kurio paminklo Lietuvoje nuotrauka. Gegužės mėn. – Motinos paminklas Ūdrijoje, pastatytas 1990 m. prie bažnyčios Ūdrijos, Krokialaukio, Liepakojų, Verebijų ir kitų aplinkinių kaimų žmonių 1940 ir vėlesniais metais patirtoms kančioms atminti. Žurnalas 44 psl., iliustruotas nuotraukomis, savo turiniu apima PLB veiklą visur, kur tik yra susitelkę lietuviai.

• „Skautų aidas“, 1994 m. balandis, nr. 4. Tai vėlykinis šio žurnalo numeris, kaip ir kiti, redaguotas Antano Saulaicio ir Pelėdų skilties, administruojamas Albinas Ramanaušienės. Ši oficiali lietuvių Skautų sąjungos organą, įsteigtą 1923 metais Šiauliuose, leidžia LSS Tarybos Pirmija. Žurnalas 24 psl., iliustruotas nuotraukomis ir piešiniais, kupinas jaunatviškos, skautiškos medžiagos.

• „Bridges“, 1994 m. balandis, nr. 3(18). Leidžiamas anglų kalba 10 kartų per metus JAV LB Krašto valdybos. Redaguoja Rimantas A. Stirbys su nemažų redaktorių kolektyvu. Šiame numeryje rašo Vytautas Maciūnas, Asta Banionytė, Edmundas Kulikauskas, Dana Mikuzienė, Rimas Jakas, Ramūnė Kubiliūtė ir daug kitų. Medžiaga taikli – informacinė, nors kai kuri jau kiek pasenusi, matyta kitoje periodikoje.

93 konkursų nariai, kurie veikia jau pasauliniu lygiu. Tad tarptautinis M. K. Čiurlionio pianistų ir vargonininkų konkursas yra 94-asis narys.

Lietuvoje „Poezijos pavasaris“ jau paminėjo trisdešimtmetį. Jame šiemet dalyvavo, žinoma, be Lietuvos, dar atvykę poetai iš Ispanijos, Prancūzijos, Olandijos, Danijos, Austrijos, Vokietijos, Suomijos, Švedijos, Amerikos, Gruzijos, Latvijos, Estijos ir net Slovėnijos. Poezijos vakarai taip pat vyko ne tik Vilniuje, bet ir Kaune ir kituose Lietuvos miestuose.

APPLE KURSAI LIETUVOJE

Veikli Amerikos mokytojų organizacija APPLE (American Professional Partnership for Lithuanian Education) ruošia ketvirtuosius Lietuvos mokytojų vasarinius kursus. Planuojamos trys pamainos: liepos 18 - 29, rugpj. 1 - 6 ir pažergusiems studentams rugpj. 8-14 d. Amerikos mokytojai, norintys dalyvauti kursuose dėstytojais, kviečiami jau dabar pateikti smulkias paskaitų santraukas bei pasiūlymus programai. Dėstytojai pageidaujami pašvęsti mažiausiai dvi savaites kursams.

APPLE tikisi pasiūlymų įvairiose srityse, įskaitant: mokyklų administraciją, ankstyvas vystymas, mokytojų mokymą, psichologiją, atsilikusių mokymą, bibliotekininkystę, mokyklų reformas, dėstymas etikos, demokratijos ir t.t. APPLE atstovė Shirley Sabo (tel. 203-758-4600) praneš smulkiau.

Taip kaip ir praeitais metais, mūsų aukos – nuo mokesčių nurašomos – sudaro galimybę Lietuvos mokytojams dalyvauti kursuose. Kiekviena 20 dol. auka apmoka vienam mokytojų stipendiją. Siųsti čekius APPLE, BOX 1370, West Hartford, CT 06107.